

V SOKOL SYDNEY

VEŠTNÍK

AUSTRALIA * * *

ŘÍJEN 2006

EDITA BERNTSEN B.A., LL.B.
SOLICITOR AND ATTORNEY

LEVEL 5, EDGECLIFF CENTRE, 203-233 NEW SOUTH HEAD RD,
EDGECLIFF NSW 2027 (PO BOX 474, EDGECLIFF NSW 2027)

**ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA
POSKYTUJÚCA SLUŽBY V ROZLIČNÝCH
OBLASTIACH PRÁVA, VRÁTANE
EMIGRAČNÉHO.**

Právnu poradu si môžete zaistiť na:

TEL: (02) 9362 0277 MOB: 0423 056 884

FAX: (02) 9362 0244

EMAIL: berntsen@primusonline.com.au

DENTAL IMPLANTS

Missing Teeth?

Dental Implants may be the solution:

- You can talk, laugh and smile without worrying. Your new teeth will be fully anchored and feel just like your own teeth.
- Eat what you like without problems
- Recover your natural smile
- A safe and reliable treatment method
- There is no need to file down adjacent teeth

Dr. J. Mader, Suite 106, "Piccadilly"
222 Pitt Street, Sydney, 2000
Phone: 9264 5210

Our Treatment Solutions

Single Teeth

Multiple Teeth

Dentures

Whether you are missing a single tooth or a complete jaw, we will have a solution to meet your needs. Implants have a totally natural appearance and feel just like your real teeth. Please visit

EUROPEAN TOURS - HEALTH SPA TOURS

**THE MAGICAL CHRISTMAS TOUR
PRAHA - BRATISLAVA - BUDAPEST - VIENNA**

Depart 25 December 2006

18 Day Escorted Tour

\$7,450 pp + airport tax

Welcome the New Year's Eve in Bratislava

**with Gala Dinner and all night entertainment
staying at the elegant Radisson - Carlton Hotel**

**Enjoy the magical operetta Die Fledermaus in Prague
indulge in the Spa in Budapest, while watching
the snow through the glass window**

**The Tour is ideal for travellers wanting to see Europe in
Style!**

European Tours - Health Spa Tours

Lic.no. 2TA000118

Call Eva (02) 9449 1786 www.healthspatours.com.au

\$200 Discount for each tour for readers of Věstník!

KRAJANSKÁ FIRMA AUTO OPRAVÁŘŮ VÁM ODBORNĚ ODHADNE CENU OPRAVY
ROVNĚŽ ZAŘÍDÍ VEŠKERÝ STYK PO VYPLNĚNÍ NUTNÝCH FORMULÁŘŮ S POJIŠŤOVNOU

POUŽÍVÁME NEJNOVĚJŠÍ METODY OPRAV S MODERNÍM ZAŘÍZENÍM

GOULBURN WINE & SPIRITS SUPPLY PTY LTD

INCORPORATED IN NSW

Wholesale Wine & Spirits Merchants

9-13 Brisbane Street, Darlinghurst, NSW 2010 Australia

Tel (02) 9264 8459 Fax (02) 9264 8941

*** WE IMPORT A LARGE RANGE OF CZECH BEERS & SPIRITS ***

- BŘEZŇÁK & ZLATOPRAMEN
- KARLOVARSKÁ BECHEROVKA
- TUZEMSKÝ RUM
- JELÍNEK SLIVOVICE
- JELÍNEK GRIOTKA
- KLÁŠTERNÍ TAJEMSTVÍ
- JELÍNEK BOROVIČKA
- JELÍNEK FERNET
- STARÁ MYSLIVECKÁ
- PRADĚD
- KMÍNKA
- JAKA MARUS

*** WE DELIVER LOCALLY AND INTERSTATE ***

SOKOL SYDNEY LIMITED

ČLEN SVĚTOVÉHO SVAZU SOKOLSTVA

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086

ACN 000 378 736

www.sokolsydney.com

Číslo 5
Ročník LIV
Říjen 2006

Number 5
Volume LIV
October 2006

LAUREÁT CENY JANA MASARYKA GRATIAS AGIT 2000

Print Post Approved PP 239732-00003

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617

VACLAV III.

1305–1306

O jeho vraždě si přečtete na straně 23

OBSAH

<i>Slovo starosty a pokladníka</i>	6
<i>XIV. slet v Praze</i>	7
<i>Narozeniny / České Orfeum</i>	10
<i>Žalov</i>	11
<i>To byl sokol / 28. říjen 1918</i>	12
<i>Dopis Generálního konsula</i>	13
<i>Letem světem</i>	14
<i>Ohlasy čtenářů</i>	16
<i>Kino Ponrepo</i>	17
<i>Poslední svobodné volby</i>	18
<i>Světový kongres SVU</i>	19
<i>Národ po itelektuál. Holokaustu?</i>	20
<i>À propos atom</i>	23
<i>Lipjagy 1918</i>	25
<i>Můj útek do Austrálie</i>	28
<i>Islámský teror již před 200 lety</i>	29
<i>StB měla své nacistické eso</i>	31
<i>Na krásném modrém Dunaji</i>	33
<i>Perly a perličky</i>	36
<i>Štěpějemi dějin</i>	40
<i>Humor</i>	41
<i>Věk Lívanec</i>	42
<i>Do Sydney je cesta dlouhá</i>	42
<i>Z tajů krás české řeči</i>	45

VĚSTNÍK

Dvoutměsíčník Sokola Sydney.
Obsah publikovaných článků
nemusí být totožný s názory
redakce. Vyhrazujeme si právo
články upravit.

Telefon redakce:

02 9528 7928

Email:

contact@sokolsydney.com

Věstník se též nachází na

internetové stránce

www.sokolsydney.com

Příští uzávěrka Věstníku:

1.11.2006

**(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)**

Z PERA STAROSTY

Na poli společenského žití, tak jako každoročně pořádal Sokol v srpnu "Vepřové hody". Musím říci, že letošní hody se nám vydařily a zejména distribuce a kvalita jídel byla výborná. Děkuji tímto všem, kteří se na tom podíleli. Velice dobrá zpráva však je, že jsme tentokrát viděli velké procento té mladší generace která se této akce zúčastnila.

Po několika špatných letech kterými naše organizace procházela se zdá, že jsme na správné cestě a že se naše činnost rozšiřuje; zejména díky lepšímu využívání prostorů Národního domu se naše celková finanční situace zlepšuje. Dovoluji si tvrdit že naše jednota zdaleka není odsouzena k zániku, jak někteří předpovídají a snad by si to docela i přáli ale k tomu k čemu byla původně založena, což je nadále zajišťovat pro naši komunitu sportovní, kulturní a společenské vyžití.

Nazdar Jarda Krejčík

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Prosíme zahraniční odběratele Věstníku, aby pokud možno platili předplatné v australských dolarech, většinou jde „draft“ od banky předem objednat. Za převod z jiné měny nám banka účtuje 8 australských dolarů. Jen poštovné do zahraničí za ročních 6 čísel nás stojí 22.20AUD a bude co nevidět opět zvýšené. Děkujeme za pochopení.

Dary a předplatné na Věstník celkem \$50; fond na údržbu Národního domu \$50. Mnoho díky všem dárcům.

Členské příspěvky - Upozorňuji, že **PŘÍSPĚVKY \$25 NA ROK 2006 BYLY SPLATNÉ DO 31/1/2006**. Někteří členové ještě nezaplatili za rok 2005.

Věstník: předplatné pro nečleny je \$25 na kalendářní rok od 1.1. do 31.12.2006.

Vydání: Powersweep čistící stroj na podlahu tělocvičny \$5,131.50 (v lednu jsou splatné pojistky \$11,413).

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1.7.2006 do 31.8.2006:

Vavroš Z 50

Federer H 25

Procházková J 25

Prosím vystavujte všechny platby na „**Sokol Sydney Ltd**“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: M Moravec, P O Box 19, CROYDON PARK NSW 2133.

„SOKOL SYDNEY LTD“ (nic nevynechávat ani nepřidávat) na šeku nebo „Money Order“ je teď jediný „Payee“ australským bankám přijatelný. Prosíme používejte jen tento název pro všechny platby.

Stvrzenky budou přiloženy k příštímu Věstníku.

(Náš pokladník bratr Miroslav Moravec je na dovolené v zahraničí.)

V zastoupení Petr Čermák

SOKOL STARS – KIDS 0 TO 10 YEARS OLD

*Twinkle twinkle Sokol Stars
Hanging off the monkey bars
Trampolines and climbing walls
Somersaults and bouncing balls
Twinkle twinkle Sokol stars
Hanging off the monkey bars*

SATURDAYS FROM 3.30 TO 4.30

OCT 7, 21; NOV 4, 18; DEC 2, 16

CALL JANE 0438 014 125

XIV. SLET V PRAZE Zora Kašpárková, náčelnice župy Australské

(Text tohoto článku oddané a neúnavné sestry Kašpárkové, přední sokolské cvičenky a cvičitelky z canberrské jednoty, redakce Věstníku obdržela, bohužel, nejen po uzávěrci, ale dokonce už poté, když bylo nové posletové číslo odevzdáno tiskaři. Tak se stalo, že její řádky se ocitají až v čísle dnešním. Toto opoždění by však nijak nemělo ovlivnit aktuálnost jejího záznamu.)

Hlavní brána s heslem „Tužme se“ se zavřela za posledními cvičenci. Utichl ruch na seřadištích a šatny zely prázdnotou. I stánky na sletové třídě se vytratily a nad strahovským stadionem Evžena Rošického slunce se sklání k západu.

Je konec XIV všesokolského sletu v Praze.

Pokusím se vylíčit tento vrcholný čas, ke kterému se Sokolstvo připravuje každých 6 let, očima účastníka a cvičence.

Během roku 2005 jsme se rozhodli k nácvičku a účasti na letošním sletu. Po obdržení video kazety a DVD jsme pečlivě vážili skladby a rozhodli se pro „Léto“ od sester E.Čihákové, V.Třešňákové, E.Velínské s hudbou Jiřího Palívce. Skladba nás zaujala svou gymnasticko taneční náplní. Druhou skladbou byla volba „Ta naše písnička česká“ s hudbou písní Karla Hašlera. Její autorky Lenka a Blanka Kocmichová ji zpracovaly v taneční projev vhodný pro starší cvičence jinak nazývané „Věrnou gardou“.

S netrpělivostí jsme očekávaly nacvičené texty tentokrát doplněné DVD záznamem upřesňující pohybový nácviček. Pro skladbu Léto jsme si pořídily sukně ze starých záclon a stuhy zatěžkaly rybářským závažím. Převáděly jsme psané do pohybu a pomalu vnikaly do složitosti, stylu i myšlenky co skladba chce vyjádřit. Nemusím podotýkat, že nám obě přirostly k srdci každá svou osobitostí. Nacvičovat jednotlivé není moc zábavné, chybí tu to milé sesterské štěbetání v šatnách před i po cvičení o všedních denních radostech i starostech a vědomí společného tvoření. Vynahradily jsme si to když občas se nám podařilo být dvě či dokonce všechny tři pospolu. To jsme se především snažily vytvořit si obraz celku kam se kdy která pohybujeme na kterou značku a uvědomit si, že kolem nás budou další cvičenky.

Konečně jsme společně byly v Praze a šly na nácviček s částí našeho celku s kterým budeme cvičit. Sestra Čiháková i její pomocnice či pravá ruka sestra Pokorná nám pomohly trpělivě opravit pohyby aby byly přesné. Pro „Písničku“ nás na jedné nacvičkové zkontrolovala s.Kocmichová k naší radosti nebylo nic opravovat jen vysvětlení jak to nakonec bude vypadat. Konečný secvík bude až na Strahově kdy budou přítomny i zbývající celky z Paříže a Vídně.

V sobotu 1.července bylo slavnostní zahájení v Sazka aréně. Co překvapilo nás, po příjezdu přeplněným Metrem účastníky sletu, přísná kontrola při vstupu do haly, stejná jako je na letištích. Hlediště bylo naplněné nejen účastníky sletu ale snad poprvé i cvičenci, kteří normálně se nemohli slavnostního zahájení zúčastnit protože už pilně zkoušeli na stadionu. Na velké obrazovce ve středu sálu se promítaly záběry od prvopočátku vzniku sletu až po dnešní dny, a všechno to dění, výstavba stadionu, organizace co doprovází každý jednotlivý slet.

V neděli 2.července krátce po 8 hodině ranní se „slétali“ Sokolové na Václavské náměstí a do přilehlých ulic k řazení průvodu Prahou. Naše stanoviště bylo v dolní části Václavského náměstí poblíže Můstku kde pod tabulí Župa Australská jsme se sešli nejen my odsud, ale řada dalších hledajíc své známé nebo ptajíc se po nich včetně řady reportérů z různých časopisů, novin či rozhlasu vyprošující si interview. Celkem nás byla hrstka, ale vzhledem k dálce z které jsme přiletěli nás bylo dost. Měli jsme a nesli dokonce tři státní australské vlajky takže nás nikdo nemohl přehlédnout. Mimo 3 cvičenky z Canberry a 1 z Melbourne nás v průvodu šlo asi 12.

Pochodovali jsme prakticky v čele; za námi šla Kmochova Kolinská hudba. Trasa vedla z Václavského náměstí, ulicí 28.října, Národní třídou k Národnímu divadlu, po Smetanově nábřeží, Křížovnickou na nám. Jana Palacha k Rudolfinu kde na schodišti, byla čestná tribuna, Širokou ulicí do Pařížské na Staroměstské náměstí kde byl okamžitý rozchod aby mohly docházet další pochodující útvary. Celkem pochodovalo 20.000 účastníků. Obecenstva lemující chodníky ubylo proti roku 1994 méně, ale stejně je ještě bylo dost a nadšení a dojetí neznalo hranic. Mezi přihlížejícími bylo dosti starších sester a bratrů v krojích, kteří si již na pochod netroufali, ale na Strahově v „Písničce“ cvičili.

V našich úborech zahraničních sokolů už jsme se řádně potili. Počasí neobyčejně sletu prálo, bylo nejen slunno, ale slunce pražilo a teploměr se vyšplhal mezi 30 až 34 stupňů, což by nás nemělo obtěžovat, ale proti australskému klimatu jsme se tam cítili bez kyslíku, asi tam jejich čistota vzduchu není taková jako zde. My cvičenky jsme spěchaly domů se převléknout, protože řazení na zkoušky začínalo již před 13. hodinou.

Co říci o dnech zkoušek? První zkouška na každou skladbu trvala jeden a půl hodiny. K tomu na řazení a nástup byla další hodina. Druhá zkouška byla hodinová, ale nástup a řazení zůstávaly stejné. Třetí zkouška, zvaná „projížděčka“ měla krýt předpokádaný čas programu t.j. asi 50 minut. Ale počítáno zde ještě s eventuelními opravami (na př. Malé děti s rodiči nás posunuli o 45 minut dalšího čekání). Generálka už byla bez prodloužení ale stejně s nástupy každá skladba spotřebovala asi 50 minut. Protože skladba „Léto“ tvořila zahajovací obřad a „Písnička“ závěr prvního programu, večerního, vyžádalo si to další 4 hodiny nácviku. Bylo vedro, šatny tvořil dlouhý tunel podél šířky hlavního Strahovského stadionu a byl členěn uvnitř pro jednotlivé skladby, ale neměl jednu lavičku, tedy celý ten čas jsme byli na nohou, občas se dalo usednout na obrubník či schod pokud se uvolnilo místo nebo prostě na zem. Velkou pomocí a přínosem byl přísun pitné vody v lahvičkách o obsahu 500ml které jsme dostávali zdarma, čímž odpadla potřeba nosit sebou litry vody a navíc mohli jsme je mít sebou do poslední chvíle a odhodit je do připravených sběrných pytlů. Jaká to byla božská pomoc si představí jen ten kdo tím prošel. Přes všechny tyto strasti a svízele nálada byla výborná, setkání neuvěřitelná, na př. bratranec rodiny dosud neznámý se přihlásil a navázal styk, sestra provdaná za Bulhara pracovala řadu let v Krčské nemocnici s mým manželem a teď za mnou přišla na seřadišti protože celek Bulharek byl součástí našeho kompletního celku. Ten vřelý nevyličitelný duch sokolské sounáležitosti byl s námi po celý čas.

„Věrná garda“ Foto Milan Vyhnaněk

Konečně nadešel den prvního vystoupení ve středu 5.července večer, tak zvaný I. program. Byl to krásný pocit stát ve skladbě „Léto“ na Strahovském, byť menším stadionu při zahájení a tvořit živou oponu. Mezi námi probíhaly děti, které vytvořily obraz XIV. A špalírem mezi námi prošly vlajkové čety nejprve státní pak sokolská, za ní se řadily dvojstupy bratří v historických krojích s historickými sokolskými prapory, každý doprovázen malým žákem. Nejmenší byl asi 4letý v červené košilce, plátě-

ných kalhotkách s černou čepičkou na hlavě a jak si to pyšně vykračoval. Celkem praporů bylo 52, počítala jsem je a moc nás mrzelo, že již po druhé náš prapor neobdrží sletovou dekoraci pro nepřítomnost. Za praporečnický následoval dorost s vlajkami zúčastněných států a tak pro nás 4 cvičenky opět vlála australská vlajka na Štrahově. Po vztyčení obou vlajek a státní hymně, kterou jsme mohli společně zpívat, krátkým proslovem br. starosta Bernard prohlásil slet za zahájený.

Skladba za skladbou následovala ve víru pohybu, barev a nadšení. Při „Písničce“ zpíval naše staré Hašlerovky, jak se jim lidově říkalo, celý stadion i cvičící. Slunce sklouzlo na západě a plochu osvětlila řada silných reflektorů. Program pokračoval do pozdních hodin a byl zakončen nástupem cvičenců „Písničky“, kteří krátkými cviky doprovodili poslední hudební takty skladby „Pozdrav Tobě“ a za mávání stříbrnými disky CD které se třpytily v září reflektorů na plochu vběhla děvčata, žonglérky s hořícími pochodněmi a stadion objížděli cyklisté se sršícími prskavkami v zádi kol.

Čtvrtek 6.7. bylo poslední odpolední vystoupení s tak zvaným II. programem. Musím zdůraznit, že asi až na 3 skladby, které byly v obou programech, každý pořad měl odlišné skladby. Měly jsme dopoledne volno a tak jsme jely do břevnovské Sokolovny na dýchánek na rozloučenou, poděkování s děvčaty i sestrami Čihákovou i Pokornou, navíc sestra Čiháková slavila své narozeniny. Škoda, že tato skladba měla jen jedno provedení zasloužila by si opakování. Hodovaly jsme, zpívaly sokolské písně a dokonce si připily s Evičkou na její zdraví, ale i na shledání o příštím sletě v r. 2012.

Spěchaly jsme zpět na Strahov na odpolední vystoupení. Zahájení bylo odlišné, vlajky se již vesele třepetaly od předešlého dne. Živou oponou byly cvičenky skladby „To všechno přines čas“ která jako náčini měla bubínky. Dva bratři sokolníci předváděli své cvičené sokoly. Odpolednímu vystoupení byl přítomen prezident republiky Václav Klaus. Opět jako předešlého dne skladba následovala skladba a program byl obohacen o vystoupení krojovaných skupin v národních lidových tancích pod názvem „Tance domova“. I toto odpoledne skončilo, vlajky byly sejmuty a odneseny a prezident republiky poděkoval krátkým proslovem a popřál další zdar v práci sokolské myšlenky a v další setkání na XV všesokolském sletě v r.2012.

Úsilí mnoha lidí po několika letech pilné práce a bylo ukončeno dvěma vrcholnými dny, dny společně lásky a snahy pro sokolskou myšlenku.

Večer v zahradě Tyršova domu se konal neoficiální večírek na rozloučenou. Zněla zde lidová muzika, tančilo se, pilo i hodovalo a hlavně se setkávali bratři i sestry, roztroušené po cele zeměkouli, ale znající se z předešlých sletů v zahraničí i doma. Bylo možno si prohlédnout znovuvybudovaný, spíše zachráněný bazén v Tyršově domě, který je krásně upravený ačkoliv byl převzat v desolátním stavu.

V pátek 7. července jsem se ještě zúčastnila schůze jako delegátka Svazu světového sokolstva v Tyršově domě a volby nového předsednictva, kde jádro tvoří členové ČOS a doplněno je členy ze zahraničí. Domnívám se, že toto řešení umožní rychlou a dobrou komunikaci bez průtahů a zbytečné administrativy.

Jsem nyní již doma po komplikovaném letu trvajícím 36 hodin a jen vzpomínám. Přemýšlím co v tom Sokolském duchu je tak silné, že vždy odjíždím s myšlenkou, že je to ten poslední slet a vracím se s touhou „Když Pán Bůh dá ve zdraví se dočkat, jet ještě jednou a zažít tu duchovní krásu pohybu sletu.“

Byt v centru Prahy k pronájmu.

Tento byt je vhodný pro 1 až 4 osoby, je prostorný (skoro 100 m²), kompletně zrenovovaný a moderně zařízený v absolutním centru Prahy (2 minuty pěšky od Václavského náměstí).

Nájemné je 60 AUD pro jednu osobu, 80 AUD pro 2 osoby, 100 AUD pro 3 osoby a 110 AUD pro 4 osoby na noc (minimum 4 noci).

Čisté povlečení a ručníky jsou samozřejmě dodány v ceně.

Sleva je možná za ubytování na 10 dní a více.

Prosím volejte 08 9761 1047 nebo 02 9816 2026 pro bližší informace a booking.

V tomto říjnovém čísle Věstníku popřejeme **říjňáčkám, říjňákům a listopadkám a listopadákům.**

Srdečně blahopřejeme a přejeme všechno nejlepší sestrám, které oslaví své kulaté, nebo půlkulaté narozeniny v říjnu a v listopadu: 4.10. **Marcele Dobrovské,** 20.10. **Andreji Benické,** 1.11. **Janě Zrnové,** 7.11. oslaví své narozeniny **Marie Zezulková,** rodačka z Brna. 18.11. popřejeme **Janě Chromické** rodačce z Bratislavy a 27.11. **Evě Lakotové** narozené v Chrudimi. a 30.9.

A vše nejlepší našim bratřím, kteří ty kulaté nebo půlkulaté oslaví v říjnu: 10.10. **Josefu Fulínovi,** rodáku ze Sušice a 28.10. **Adolfu Felbingerovi** rodáku z Prahy.

A těm dříve narozeným, našim seniorům i k nekulatým narozeninám přejeme vše nejlepší a pevné zdraví. 27.10. sestře **Miroslavě Gilečákové,** která začala cvičit v žactvu Sokola Ostrava I. od roku 1927 a šesti našim bratřím: 26.10. **Tondovi Hercokovi,** rodáku z Rokycan, který byl po řadu let členem výboru Sokola Sydney a vždy ochotně přiloží ruku k dílu, 28.10 **Otakaru Václavu Hanzalovi,** který se narodil na Kladně. Začal cvičit v Sokole Kročehlavy a po válce v letech 1945-49 byl členem Sokola Spořilov. A těm, kdo se narodili v listopadu popřejeme: 2.11. **Vrátovi Kašpárkovi,** našemu župnímu náčelníku, 5.11. **Mirkovi Tůmovi** s přáním všeho nejlepšího v novém životě, 8.11. **Jaroslavu Raymondů Černému,** od 1926 do 1938 členu dorostu a pak mužů Župy Podbělohorské, Sokola Prahy VII. Ray se účastnil čtyř všesokolských sletů a letos oslaví své **devadesáté druhé narozeniny,** a 26.11. popřejeme **Bohumilu Bečkovi,** rodáku z Uhřetěvesi - 84.

PROGRAMY "ČESKÉHO ORFEA".

Neděle 5. listopadu v 14 hodin:

V závěrečném pořadu tohoto roku si trochu předčasně vytvoříme silvestrovskou náladu, nejprve v **Silvestru v Berlínské Opeře** z r.1989 - Berlínské Filharmoniky (dnes již neexistující) řídí Daniel Barenboim s kouzelníky, starými šlágry, tančícím obecenstvem a půlnočním připitkem. A končíme představením "**André Rieu at Albert Hall**" z roku 2000 - okouzující a elegantní pořad lehké a populární hudby.

České Orfeum využívá této příležitosti, aby vzdalo upřímné díky všem, kdo nám laskavě a obětavě věnovali či zapůjčili některé z těchto pořadů!

Žalov.

Se zármutkem v srdci oznamujeme zprávu z Vídně, že nás na věky ve věku 87 let opustila sestra **Anička Kofroňová**, kterou jsme všichni poznali na Sokolském sletu ve Vídni 1982. Anička byla vzorná sokolská pracovnice a za její zásluhy obdržela od České obce sokolské Stříbrnou medaili, kterou ji předal bratr župní starosta Jiří Nováček. Čest její památce.

* * * * *

V hlubokém smutku oznamujeme všem přátelům a naší sokolské rodině ve světě, že nás navždy opustila nadšená národní a sokolská pracovnice, autorka populárních sletových skladeb **Dagmar Fialová**. Zemřela po dlouhé nemoci ve Washingtonu ve čtvrtek 20. července 2006 ve věku 81 let. Jménem pozůstalých Frank Fiala.

* * * * *

Redakce Věstníku se omlouvá za chybu v srpnovém oznámení, které ve správném znění zde znovu otiskujeme:

Dlouholetá partnerka bratra Miroslava Diviny zesnulého 31. ledna, **Míla Vachlová**, se po dvacetiletém soužití nedokázala smířit s jeho odchodem a tragicky skončila svůj život 22. června ve věku 56-ti let.

POSLEDNÍ SBOHEM BRATRU OLDVI MAŘÍKVI

Na věčnost se odebral člověk čistého srdce a náš sokolský bratr Olda Mařík. Poslední sbohem jsme mu vzdali v kostele Sacred Heart v sydneyjské čtvrti Mona Vale, kde bydlel dlouhá a dlouhá léta, a kterou za posledních několik let vůbec ani na chvíli neopustil. Opustit ani nemohl. Po dlouhou dobu byl totiž za vleklé a záludné nemoci odkázan na domácí léčení a okolní svět vnímal jen matně. Jeho skon a povolání k Stvořiteli snad bylo tedy i jeho konečným vykoupením.

S bratrem Maříkem a jeho odkazem se kromě členů rodiny přišel rozloučit i veliký počet přátel a známých. Olda měl za svého života dvě veliké lásky – rodinu a Sokol, a mezi truchlicemi byli právě především také kromě členů rodiny sestry a bratři sokolové. Bratr Mařík dokázal prosadit za své cesty tímto slzavým údolím také jednu zvláštní zásluhu - totiž skloubit své věrné sokolství se službou svému křesťanskému katolickému přesvědčení k němuž se nikdy nepřestával hrdě hlásit. To byla zásluha nemalá a hodná úcty. Zádušní mši sice v angličtině celebroidal místní katolický kněz, ale přítomen u oltáře byl i český kněz důstojný pán Jaroslav Šimek. Postrádali jsme bohužel jeho proslov v Oldově rodném jazyce. (Důstojný pán Šimek se však s Oldou česky rozloučil na hřbitově.) To však tesklivě vynahradil bratr Jiří Jelínek v plném sokolském kroji. Ten česky pronesl pohnutý a podnětný proslov na rozloučenou s drahým zesnulým. Zdůraznil, že Olda byl otcem postavení sokolovny, a že bez Oldy by asi postavení sokolovny ve Frenchs Forest nebylo bývalo uskutečněno, a také, že bratr Mařík pro Sokol vždycky pracoval obětavě a naprosto nezištně, a že za svou plodnou a vytrvalou práci nikdy nežádal a neočekával odměnu.

Ale nebyl to jen proslov bratra Jiřího Jelínka, kdy jsme slyšeli při pohřebním obřadu v kostele Sacred Heart Oldovu rodnou a jemu tak blízkou a drahou řeč. Když byla rakev s ostatky zesnulého vynášena, zazněly tóny naší české hymny. Čeští přítomní ztuhli, zkameněli. Ozvaly se tóny melodie jim všem posvátné. Kde domov můj tak zněl majestátně ztichlým kostelem a jeho tóny se smutně linuly kolem našich hlav. Přes všechnu snahu truchlících Čechů ovládnout se nezůstalo asi ani oko suché. Oldova malá vnučka hlasitě vzlykala nad ztrátou milovaného dědy. Ta chvíle za zvuků naší překrásné hymny se vlastně stala tím pravým českým rozloučením a když se ozvala ve druhé sloce opakovaná slova „...mezi Čechy domov můj, mezi Čechy domov můj“ bylo nám jako bychom byli slyšeli Oldovu věrnou šumavskou duši k Pánu se ubírajícímu obracet se na nás, za tu chvíli děkovat, usmívat se a jásat...

Ano, odešel muž čistého srdce a přímého jednání.

Bořek Šindler

To byl sokol.

Jednou, před více než třiceti lety, byla neděle ráno a u Maříků zvonil telefon. Kdopak to bouří tak brzo, vždyť je teprve šest hodin říkal si Olda. Zvedl sluchátko a na druhém konci se ozval zoufalý hlas jednoho z vedoucích politiků z N.S.W.: "Mr.Marrick, please, please help me!" Ten nešťastník měl úplně zablokovanou kanalizaci, ale nejen to. Tu neděli pořádal party a kolem poledne očekával asi 200 hostů. Sehnat instalatéra tak brzy ráno nebylo a i dnes není snadné. Bratr Mařík se slitoval nad postiženým politikem a místo do kostela šel do práce. Snad není třeba ani říci, že ještě před polednem všechno perfektně fungovalo. Nevím, zda bratr Mařík tušil, že právě položil základní kámen sydneyjské sokolovny. Rozjařený australský VIP moc a moc děkoval Oldovi Maříkovi a nakonec mu přislíbil, že když bude něco potřebovat, tak mu rád pomůže.

Samozřejmě bylo toho dost co by potřeboval, bylo jistě lecos, co by potřebovala i Oldova rodina. Ale bratr Mařík to viděl jinak, věděl že ve Frenchs Forest vládá parceluje pozemky pro zájmové organizace a etnické kluby... tam by mohl být Sokol! Těch pozemků nebylo moc, všehovšudy 9. Bratr Olda si řekl, je třeba rychle jednat a šel za svým novým známým. Ten si pamatoval, co Olda pro něho udělal a ochotně mu pomohl s žádostí na pronájem pozemku. Je třeba dodat, že nájemné bylo spíše symbolické.

Kdož ví zda bychom měli sokolovnu bez bratra Maříka?

Na to, co všechno Olda dělal pro Sokol by nestačilo celé číslo Věstníku.

To byl sokol!

J.Z

DVACÁTÝ OSMÝ ŘÍJEN 1918

Redakce Věstníku usoudila, že k letošnímu uctění českého národního svátku uveřejní některé části z projevu soudobé české historičky Věry Olivové proneseného před osmi léty k oslavě osmdesátiletého výročí obnovení naší samostatnosti. Tento projev byl učiněn na půdě Karlovy university v Praze pod záštitou university i jiných občanských společností, včetně například České obce sokolské, Československé obce legionářské a Společnosti Edvarda Beneše. Slova Věry Olivové mají stálou platnost a jsou také pádnou odpovědí na pokusy některých posametových historiků význam tradic osamostatnění českého státu zlehčovat, ne-li přímo negovat. Olivová tehdy pronesla mimo jiné toto:

28.říjen roku 1918 se stal historickým mezníkem českých národních dějin. Onoho slunečného podzimního dne došlo v Praze k výbuchu, který přispěl k zániku vnitřně rozložené habsburské monarchie a dal vzniknout novému československému státu. Žádost o příměří, kterou během předcházející noci zaslal rakouský ministr zahraničních věcí Andrassy americkému prezidentu Wilsonovi, byla považována za přiznání Rakouska-Uherska k válečné porážce, a tím i za konec války. Zástupci českého Národního výboru, kteří byli později označeni za „muže 28.října“ – Alois Rašín, Antonín Švehla, František Soukup a Jiří Stříbrný, k nimž se v průběhu dne připojil i slovenský politik Vavro Šrobár – zahájili proto také okamžitě jednání s desorientovanými rakouskými úřady o převzetí správy země.

Současně se centrum Prahy naplnilo jásajícími davy. Situaci na Václavském náměstí zachytil ve svých vzpomínkách František Soukup: „Kdo viděl, nikdy nezapomene. Kdo neviděl, nemá tolik fantazie, aby pochopil. Od Muzea až dolů na Můstek hlava na hlavě a jedna jediná slitá masa lidských těl. Všechno volalo, všechno jásalo, všechno zpívalo. Známí i neznámí lidé si padali do náručí, objímali se a plakali... Hotové šílenství radosti a opojení lomcovalo všemi těmi nepřehlednými a nekonečnými masami lidu, a jako ohromná bouře zněl znovu a znovu se opakující hlahol národních písní, přeskakuje ze zástupu na zástup a zapaluje od okamžiku k okamžiku nový a čím dál tím vášnivější požár. Vojáci trhali a zašlapávali habsburské odznaky, německé firmy mizely jakoby odvanuty víchřicí a prapory národních barev vlály v oknech a nad střechami domů jako nepřehledné moře barev, bílé, červené a modré. A jako úder hromu hřmělo a jako blesky znovu a znovu zapalovalo nekonečné volání: Ať žije československý stát! Ať žije mír! Ať žije Masaryk! Sláva republice! Sláva Wilsonovi! Sláva národnímu výbo-

ru! Sláva našim legiím!“. V průběhu dne nastoupilo sice proti demonstrujícím rakousko-uherské vojsko, ale přes napjatou atmosféru nakonec nikde nedošlo ke krvavému střetnutí... V 18. hodin přijal pak Národní výbor na svém zasedání v Grégrově sálu Obecního domu dva dokumenty. Prvním z nich byl Zákon ze dne 28.října 1918 o zřízení samostatného státu československého, druhým Manifest k národu, v němž se mj. pravilo: „*Lide československý! Tvůj odvčký sen se stal skutkem. Stát československý vstoupil dnešního dne v řadu kulturních států světa.*“

Vznik samostatného státu byl vyvrcholením snah generací, které od národního obrození hledaly úsilím Havlíčka, Palackého, Masaryka a mnoha dalších jak cesty ke svobodnému národnímu vývoji, tak i formy jeho politické realizace... Vyhlášením samostatného československého státu 28.října 1918 v Praze se završilo několikaleté úsilí zahraničního i vnitřního odboje namířené proti habsburské monarchii. Když k tomuto vyhlášení došlo měl nový stát již v Paříži mezinárodně uznanou prozatímní vládu reprezentovanou T.G.Masarykem, Milanem Rastislavem Štefánikem a Edvardem Benešem. Její vojsko – československé legie – bojovalo ve Francii, v Itálii a v Rusku a přispělo významně k vítězství Dohody... 28.října 1918, v době, kdy Národní výbor ohlašoval v Praze vznik nového československého státu, došlo současně v Ženevě k jednání zástupců domácího a zahraničního odboje, které vyústilo ve formální sjednocení obou těchto proudů československé politiky. Na jeho základě byla pak 14. listopadu 1918 ustavena v Praze ze zástupců obou proudů první vláda nového státu. Ohlásila sesazení Habsburků, potvrdila republikánský charakter nového státu a zvolila prezidentem nové republiky T.G.Masaryka...

Symbolickým výrazem boje mezi demokratickou tradicí a její mocensko politickou destrukcí se stal den slavnostního vyhlášení samostatné republiky... Vzpomínka na něj byla v minulosti mnohokrát zakazována, jeho význam popírán. Po Mnichovu – ale i po roce 1989 – byly činěny pokusy nahradit ho svatováclavskou tradicí, po komunistickém převratu byl slaven jako den znárodnění. Síly, které zůstaly po celá dlouhá desetiletí nositeli demokratických národních tradic, však nikdy nezapomněly na význam a odkaz tohoto dne. Nezapomeňme na něj ani v den jeho osmdesátého výročí.

Tolik historička Věra Olivová.

Redakce Věstníku se připojuje k tehdejšímu ocenění památky našeho českého národního svátku Věry Olivové a má zato, že i letos, po dalších osmi letech, zůstávají její slova v plné platnosti.

Redakce Věstníku

CONSULATE – GENERAL OF THE CZECH REPUBLIC SYDNEY

169 Military Road, Dover Heights NSW 2030, fax: 02 9371 9635, telephone: 02 9371 0860
e-mail:sydney@embassy.mzv.cz, website:www.mzv.cz/sydney

Vážení krajané,

Generální konzulát ČR v Sydney si vás dovoluje informovat o novém prohlášení Vlády České republiky. Vzhledem k našemu přesvědčení o tom, že níže uvedené sdělení se přímo dotýká či může zaujmout některé členy naší krajské komunity v Austrálii a na Novém Zélandu, prosíme tímto o vaši pomoc při zajišťování co možná nejširší publicity prostřednictvím vašich nástěnek, internetových stránek, časopisů či předání těm, o nichž víte že je jim určeno především.

Vláda České republiky vyjádřila ve svém prohlášení z 24. srpna 2005 své hluboké uznání všem osobám z řad někdejších československých občanů, zejména německé národnosti, žijícím před druhou světovou válkou na území dnešní České republiky, které v období hitlerovské agrese zůstaly věrné ČSR, aktivně se podílely na boji za její osvobození, případně byly perzekvovány nacistickým režimem. Vláda ČR zároveň vyjádřila politování, že se některé z nich po válce nedočkaly zaslouženého uznání a namísto toho byly v rozporu s tehdy platnou legislativou postiženy v souvislosti s opa-

třeními uplatňovanými v poválečném Československu proti tzv. nepřátelskému obyvatelstvu. Všem takto postiženým, bez ohledu na jejich pozdější státní příslušnost a místo pobytu, vyjádřila vláda České republiky svou omluvu.

V souladu s tímto usnesením a s finanční podporou české vlády se v současné době realizuje dokumentační projekt, jehož zpracovatelem je *Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky* ve spolupráci s *Muzeem města Ústí nad Labem a Národním archivem* v Praze. Úkolem projektu je zmapovat historii odpůrců nacismu z řad někdejších občanů Československé republiky, podchytit a shromáždit svědectví o jejich životě a přínosu v boji za evropskou demokracii. Zároveň má projekt seznámit s osudy těchto antifašistů nejširší veřejnost. Jeho výsledky budou proto zpřístupněny nejen v odborných studiích a edicích, ale rovněž i ve formě putovních výstav, rozhlasových a filmových dokumentů, mezinárodních konferencí a vzdělávacího projektu obracejícího se k žákům základních a středních škol. Trvale budou výsledky projektu od podzimu 2008 zpřístupněny ve stálé expozici v Muzeu města Ústí nad Labem.

Projekt je dokladem zájmu, jaký česká společnost projevuje o ty historické jevy a události a o tradice, k nimž se dnes hlásí demokratická Evropa. Právě k nim patří i odkaz aktivních odpůrců nacismu v českých zemích.

V zájmu přispět k prohloubení historické paměti se zpracovatelský tým obrací na mezinárodní veřejnost s touto výzvou:

- ***Patříte mezi antifašisty z řad občanů někdejší Československé republiky?***
- ***Jste příbuzní nebo známí takových osob?***
- ***Máte k dispozici zajímavá svědectví o jejich činnosti, popř. fotografie či jiné dokumenty?***

Ozvěte se nám!

Uvítáme každou pomoc, která napomůže vytvořit a doplnit tento historický obraz.

Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR

Vlašská 9, 118 40 Praha 1, Česká republika; Tel.: 0011 420 257 531 122, Fax: 0011 420 257 532 553, e-mail: antifa@usd.cas.cz; Internet: www.usd.cas.cz

Výše uvedená informace je rovněž umístěna na internetových stránkách našeho generálního konzulátu www.mzv.cz/sydney.

Děkujeme za vaši pomoc a spolupráci a zůstáváme s pozdravem

Mgr. Vít Kolář
generální konzul

LETEM SVĚTEM

Ve snaze navázat na předešlou stať *Letem světem* jsem prolistoval některé krajanské publikace a také domácí české publikace týkající se Čechů zdržujících se v zahraničí. Takových publikací je ovšem několik desítek a nelze se jimi všemi probrat. Přestože vlády České republiky se ku zahraničním Čechům nechovají nijak okázale vřele, a ani jinak lidé doma neprojevují obzvláštní náklonnost ku svým bratřím a sestrám setrvávajícím mimo hranice republiky, existují nicméně snahy alespoň jakýs takýs styk udržovat. Tolik dnes úvodem.

V Kanadských listech z počátku tohoto roku lze shlédnout fotografii pana Otto Jelínka, kanadského ministra pro multikulturální vztahy, v Praze narozeného, který přišel do Kanady s rodiči jako jedenáctiletý chlapec. Zároveň se dovídáme, že bývalý prezident Havel prodal svoji rezidenci v Portugalsku, protože prý mu na cesty do oné země nezbývá dost času. I to se dovídáme, že český premiér Paroubek za své návštěvy ve Stockholmu požádal Švédy o zapůjčení (jimi kdysi v Čechách odcizené) vzácné „Dáblovy bible“ aby posloužila jako exponát na jisté výstavě v republice. Dále se dovídáme, že Madeleine Albrightová si zahrála krátkou úlohu v televizním seriálu *Gilmorova děvčata*, aniž by se chtěla upínat na herecké role v budoucnosti. Kanadské listy jsou skutečnou pokladnicí podrobných zpráv z republiky i ze světa. Je to nezávislý dvouměsíčník a není odkázán na české vládní podpory.

Prosincové Americké listy v jednoduché úpravě a psané téměř výlučně anglicky vyzývají místní čtenáře účastnit se Adult Halloween Costume Party, ale obsahují

i tuto zajímavou pasáž: „American Sokol is a multi-faced organization guiding its members throughout life, from early youth through maturity, to physical and moral health, good citizenship and responsible patriotism, combined with continuous self-improvement. This goal is pursued through general physical fitness activities, gymnastics and sports, as well as varied cultural and social activities“ – a tak v několika řádcích vyjadřují smysl sokolské činnosti. Pražané pak odměňovali americké sokoly při průvodu Prahou nadšenými ovacemi.

Menšinová Rada české a slovenské větve v Rakousku vydává Videňské Svobodné Listy a v jejich dubnovém čísle z tohoto roku se například dočítáme o otevření hraničních přechodů z Rakouska do Čech, a v jejich květnovém čísle je zajímavý článek o Tomáši Vlastimilu Masarykovi. Tak se prý totiž sám v březnu roku 1870 pojmenoval člen Českého Akademického spolku a ve Vídni tehdy dleci dvacetiletý gymnasta T.G.Masaryk. Stal se o pět let později starostou tohoto spolku a podepisoval se potom Vlastimil Th.Masaryk. Květnové číslo také přináší zprávu o divadelním kuse české Omladiny „Tenkrát v San José“ a pietní vzpomínku na kardinála Berana.

Mezi domácími publikacemi vyniká časopis nám dobře známé Evy Strížovské Český Dialog. Ta sice dostává v republice k vydávání jistou podporu a její publikace, u nás v Austrálii také kolportovaná, přináší jak autentické zprávy z krajanského života kolem světa, tak původní zprávy z českého domova, ale naprosto nezávisle na české vládě či jiné české instituci, která by její žurnalistickou činnost ovlivňovala. Časopis je tištěn částečně i anglicky. Letošní červnové číslo referuje o setkání krajanů v Mladé Boleslavi s mnoha fotografiemi. V úvodníku se šéfredaktorka Strížovská zabývá letošním prvním májem na Letenské pláni v Praze a kontrastuje jej s děním na Letné za komunistů. „Mnoho mladých lidí, které sem přitáhl zajímavý hudební program připravený na pozdější hodiny, či dnes již opravdu módní protikomunistická trička, mělo tak možnost setkat se s těmi, kdo komunismus zažili z té nejhorší stránky. Mladých i starších odpůrců rudé ideologie se sešlo na deset tisíc...“, praví Eva Strížovská.

V Praze vycházejí s podporou Ministerstva zahraničních věcí České republiky prestižně upravené České listy. Časopis je zaslán krajanským spolkům v zahraničí i jednotlivým předplatitelům. Je tištěn okázale na křídovém papíře a obsahuje spoustu informací. V květnovém čísle nalézáme jména a fotografie laureátů ceny Gratias Agit, mezi nimiž je například i kardinál Špidlík, který před léty navštívil i Sydney a Jeho Veličenstvo kambodžský král Norodom Sihamoni. Ten kdysi studoval v Praze a dodnes prý mluví výborně česky. Vyznamenáni byli i manželé Škvorečtí, Madeleine Albrightová a – in memoriam – první demokratická velvyslankyně v Austrálii po bolševické éře Jaroslava Moserová. Velice zajímavý je i článek o konečném důstojném pohřbení generála Eliáše a pro nás v Austrálii vyzvedněme stař Jana Kratochvíla o zpěvačce Gabriele Roubalové. Ta prý vystupovala pod jménem La Boema v Melbourne na přelomu minulého a předminulého století a byla tedy jednou z prvních slavných Čechek umělecky působících v Austrálii. Dočítáme se i o pomníku „se sokolem“ postaveném československým legionářům ve Vladivostoku, tedy těm, kteří už do vlasti nikdy nedospěli.

Narozdíl od českou vládou podporovaných Českých listů má „Český zahraniční časopis“ Polygon zcela jiný formát i obsah. Je to dvouměsíčník, publikace vycházející ve Švýcarsku a kolportovaná pak přes Prahu po celém světě a v jejím štítku stojí Amerika-Evropa-Austrálie. Polygon je časopisem najmě kritickým a skýtá pohledy, které by třeba v Českých listech nebo vůbec v republice nemohly být uveřejněny. Například známý pražský advokát Milan Hulík nemilosrdně pranýřuje českou posametovou justici/nejjustici, zastává se reputace bratří Mašínů a bije do justičních frašek kolem případu křivě obžalovaného a teprve nedávno z vězení propuštěného Vladimira Hučina. Prosincové číslo z minulého roku obsahuje další velmi kritické statě o dnešních poměrech v republice. Z Austrálie jsou pravidelnými přispěvateli spisovatel Stanislav Moc i plodný publicista Stanislav Berton. Polygon je bezpochyby jednou z nejzajímavějších kritických publikací určenou vzdělaným Čechům v republice i v zahraničí. V nové úpravě je teď znám jako Nový Polygon.

Jak již úvodem podotknuto, českých publikací dnes vychází velká řada a nelze prostě jimi všemi systematicky procházet. Nicméně se lze nadít, že zde uvedený letný přehled alespoň pootevře naše sydneyké okénko do světa krajanských listů.

Pročítal B.Š.

Ohlasy čtenářů

Nazdar bratři a sestry!

Četli jsme článek od bratra J Jelínka a myslíme, že by se Vám mohl hodit i tento můj. Bratr Jelínek nás zná, jsme sokolové a ze starých sokolských rodin. Vašek Pavelka žil v Canbeře, kde byl spoluzakladatelem Sokola. A později v Sydney. Nebudu se zde rozepisovat, ostatně se můžete zeptat bratra J.Jelínka. Naše adresa M.K. a V.B.P., 2840 Honolulu Ave, Verdugo City CA 91046 USA. Tel. 818 541 6782. Zdravíme Vás všechny a též Kašpárkovy v Canbeře.

Milada Kozáková a Václav B. Pavelka

(Poznámka redakce: Sestra Kozáková nám zaslala příspěvek „Cesta do zaslíbené země“ který postupně uveřejníme.)

Bratře Jaroslave,

Děkuji za August-September Věstník – jsem stále s Vámi. Desátý den po operaci nohy jsem dostal speciální povolení odejít na den na Slet. Policie nás očekávala ve 13.00, pomohli mně na tribunu před Klause i auto nás nechali zaparkovat u vchodu na tribunu naproti dvou černých Klausových Audi. Od roku 1936 a mých jedenácti let (žák se třemi frčkami) jsem nevynechal žádný slet na Strahově. Těším se na příští – to budu zase v průvodu jako vždy. Nástupy a cvičení byli úžasně dojemné. Ve 14.00 při fanfárové známé znělce se mně rozklepala brada, potom jsem nic neviděl pro mokré oči, tajně jsem se vysmrkal, utřel při tom oči a do 16.30 jsem měl neskonalou radost dívat se dobrým dalekohledem do očí té naší nové i starší generace. Jak rád bych hrdě byl mezi nimi. Rád jsem si přečetl články ve Věstníku, který jsem včera obdržel. Rád projíždím našimi Orlickými horami – Lanšperk, Žampach, Litice, Potštejn. Bratři, NAZDAR Vám všem sokolům.

Váš Milan Vyhnálek, Hnátnice ČR - SOKOL JSEM A SOKOL BUDU!

Redakce Věstníku obdržela dopis od generála Vladimíra Nedvěda. Tento příspěvek obsahuje zajímavé informace z historie našich zahraničních letců, které v budoucnu uveřejníme.

FOR YOUR HEALTH AND HOLIDAY LUHAČOVICE SPA

**One of the nicest spas in Czech republic for relaxation
and for your soul and body wellness.**

*Spa treatment is based on the local mineral springs healing power
combined with latest treatment and rehabilitation method.*

*Luhačovice offers not only treatment and stay in a beautiful natural
setting, but also possibilities for sports, entertainment and social
life.*

Your stay: weekend, few days, one week or more.

**Real value - cost of one week: 7 accommodation with breakfast,
physician consultation, 5 treatment procedures starts from \$A240.**

**Your friend NCN TRAVEL based in Prague will satisfy all your
demands:**

**Air flights, transfer to Luhačovice, accommodation and trips in
Czech republic, tour guide and all your needs.**

**For bookings and more information contact: VIC NOVAK
[02] 91306781 mobile 0411984469**

KINO PONREPO – SOKOLSKÝ NÁRODNÍ DŮM SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest v 15.00 hodin v letní a v 14.00 hodin v zimní sezóně.

Neděle 22/10/2006 v 14.00 hodin:

POVODEŇ

Byl osudný srpen a ničivá povodeň zpusťovala Čechy. Pani Gabriela žila sama v prostorném bytě nedaleko Prahy. Možná chtěla jenom pomoci, možná chtěla i něco víc: tak či onak zatelefonovala do zpravodajství, že nabízí ubytování starší postizené ženě. Druhý den přicestovala paní Věra jenom s taškou osobních věcí, které stačila zachránit z vytopeného karlínského bytu. Jenže i tahle žena možná hledala něco jiného než střechu nad hlavou. Ono vůbec všechno bylo trochu jinak, jak postupně vyšlo najevo. V každém případě však tahle situace nabídla oběma ženám šanci vyřešit své životy, které už se chýlily ke sklonku...
Režie: Jiří Strach. Hrají: Jiřina Bohdalová, Jiřina Jirásková, Josef Somr, Jiří Dvořák.

Neděle 19/11/2006 v 15.00 hodin (Povšimněte si změny začátku představení):

JARČIN PROFESOR

Absolvent filozofické fakulty Karel Stržický si v létě přivydělává u statkáře Drahanu jako nádeník. Jarča, dcera Drahanových, tráví u rodičů prázdniny a otec s ní má spoustu starostí. Nezdárná studentka totiž propadá z němčiny. Nabízí se ovšem snadná pomoc - k reparátu ji bude připravovat Karel. Rozpustilá Jarča ho považuje za obyčejného kočího, a tak nad ním zpočátku ohrnuje nos. Kultivovanému mladému muži se však podaří získat si její důvěru i srdce. To se vůbec nezamlouvá jeho sokovi v boji o dívčinu přízeň, a ten hned vyrukuje s ošklivou pomluvou: Karel je prý bývalý trestanec! Roztržka na sebe nedá dlouho čekat...
Režie: Čeněk Šlégl Hrají: Theodor Pištěk, Zdenka Baldová, Hana Vítová, Gustav Nezval, Jindřich Plachta, Ladislav Pešek, Jiří Vondrovič, Eman Fiala, Václav Trégl, Stanislav Neumann, Bedřich Veverka, Jaroslav Marvan a jiní.

**Hledá se paní Dagmar Šedivcová, učitelka, narozená
18. 7. 1927 v Plzni jako Masáková, provdaná
3.7.1947 v Plzni za Věroslava Šedivce .
Máte-li jakoukoli informaci volejte naši redakci
(02) 9528 7928.**

Před šedesáti lety zažilo Československo na dlouhou dobu poslední svobodné volby

radio.cz 25-6-06 Martina Lustigová

S Historickou rubrikou se teď vrátíme o šedesát let zpátky, přesněji řečeno do května 1946, kdy se v tehdejší Československu konaly první poválečné parlamentní volby. Volby, které vyhráli komunisté, byly až do roku 1990 posledními, které můžeme označit jako svobodné. Volební vítězství totiž otevřelo komunistům cestu k převzetí moci. Ohlédnutí připravila Martina Lustigová.

"Od posledních parlamentních voleb v roce 1935 uplynulo 11 let a takřka vše se změnilo. Zatímco volby roku 1935 byly brány jako jedny z řady voleb demokratického prvorepublikového Československa, tak volby roku 1946 se konaly v poválečném Československu, změněném nejen válkou, ale i politickým systémem omezené lidové demokracie a systémem Národní fronty, kdy na rozdíl od prvorepublikového Československa mohly kandidovat jen některé politické strany," říká historik Michal Pehr. A doplňuje: "Prezident republiky Edvard Beneš o chystaných volbách napsal v dopise Ivanu Dérerovi, když jej přesvědčoval, aby kandidoval: 'Já k tomu říkám, bude se rozhodovat o osudu republiky.' A exilový ministr financí Ladislav Feierabend tuto obavu vyjádřil slovy: 'To nejsou obyčejné volby. Možná rozhodnou o tom, jestli ještě někdy budeme volit svobodně.'"

Volby se podle původních plánů měly konat do šesti měsíců po skončení druhé světové války. Nakonec ale došlo k odkladu, který, jak upozorňuje historička Eva Broklová, prospěl především komunistům: "Odklad voleb na květen 1946 komunistům umožnil důkladně se na ně připravit. Dříve hlásaný třídní boj nahradili v programu národní a sociální solidaritou všech vrstev. Požadavek autonomie území převážně osídleného Němci změnil na požadavek počestění území." Komunisté také obsadili klíčová ministerstva - například ministerstvo vnitra, zemědělství nebo školství a osvěty.

Edvard Beneš

Podobně jako za první republiky platil i v roce 1946 poměrný volební systém. Výsledek voleb ale ovlivnil fakt, že mnohé politické strany nebyly po válce obnoveny - týkalo se to například jedné z nejsilnějších prvorepublikových stran - agráriků. "Zákaz politických stran jako volebních subjektů patří k závažným opatřením směřujícím k omezení pluralismu. Teoreticky se mohly o hlasy venkovského obyvatelstva podělit všechny strany, ale mezi nimi to byla právě komunistická strana, která ovládla Pozemkový úřad a vytvořila si tak předpoklad pro získání hlasů těchto voličů. Vyřazením

agrární strany byla komunistům na venkově a ve městech venkovského charakteru odstraněna závažná překážka na cestě k získání prvenství ve volbách," vysvětluje Eva Broklová. Voliči, kteří si nevybrali mezi omezeným počtem kandidujících stran, mohli do urny vhodit bílý lístek. V praxi se to ale příliš neprojevovalo.

V únoru 1946 také vstoupil v platnost zákon o úpravě stálých seznamů voličských. "Politicky nejvýznamnější byla ustanovení, kdo má být zapsán do voličských seznamů a kdo má být vyloučen z volebního práva. Kromě válečných provinilců, zrádců a kolaborantů podle Košického vládního programu to byli občané jiné než české, slovenské nebo jiné slovanské národnosti. Tím bylo omezeno všeobecné volební právo a princip občanský byl vystřídán rozhodnutím na základě národnostním."

Volební právo bylo naopak oproti první republice rozšířeno na voliče od 18 let. Připomeňme, že za první republiky mohli v případě voleb do Poslanecké sněmovny k urnám lidé teprve od 21 let, v případě voleb do Senátu dokonce od 26 let. "Důsledkem zákona bylo, že k volbám bez volební zkušenosti přistoupilo čtrnáct ročníků. To byly z celkových sedmi dva miliony voličů. A z nich více než půl milionu tvořili voliči od 18 do 20 let. Právě tato opatření se ovšem mohla jevit jako ustanovení rozšiřující demokracii," říká Eva Broklová. Z volebního práva také na rozdíl od předválečné éry nebyli vyloučeni příslušníci branné moci.

Volby roku 1946 zpočátku nebyly nijak výjimečné. Jak upozor-

ňuje historik Michal Pehr, ve stranách se nevedly spory pouze o politický program, ale také o výhodná místa na kandidátkách. Posudte sami. *"Mnozí měli příklad v případě Prozatímního Národního shromáždění, kdy platy stanovené na 12 000 korun vyvolávaly všeobecnou diskusi a mnozí měli pocit, že jsou příliš vysoké. Navíc i tito poslanci se starali o své výhody. Pro potřebu mimopražských poslanců byl pronajat celý hotel Wilson Astoria, jehož pronájem stál státní rozpočet přes 3 miliony tehdejších korun. Hned na počátku parlamentu se řešily také otázky poslaneckých úředníků, vozů, šoférů, přidělů po válce nedostatkového benzínu, atd. Slovenští poslanci žádali*

Eva Broklová

hned na začátku, aby mohli bezplatně využívat letadel, která létala na trase Praha-Bratislava. Poslanci dostávali také zvláštní přiděly tehdy nedostatkových cigaret, lihovin, ošacení a obuvi. Měli předplacené lóže v Národním divadle a v dalších čtyřech pražských divadlech. A navíc měli rezervováno patnáct pokojů v Tatrách na Štrbském plese a v Tatranské Poliance, přičemž byli informováni, že mohou s sebou brát pouze manželky nebo manžele, ale že na přihlášky širokého příbuzenstva nebude možno brát ohled. Ukazuje se, že poslancování tehdy skýtalo mnohé výhody. Snad právě proto se lidé předháněli, aby se stali poslanci, nebo alespoň aby se dostali na kandidátku."

Není to tak dávno, co jsme v Česku byli svědky vyhocené předvolební kampaně. A jak vypadala taková kampaň před 60 lety? Politické strany se dohodly, že na sebe nebudou vzájemně útočit a kampaň povedou ve slušném duchu. Jak se ale blížil termín voleb, rostla mezi stranami pochopitelná nervozita. Volební kampaň se naplno rozjela spolu s oslavami prvního máje. Politické strany pak do předvolební kampaně vstupovaly s charakteristickými slogany. Pokračuje Michal Pehr: *"Při této předvolební kampani každá ze stran vsadila na něco jiného a tomu odpovídala i hesla politických stran. Heslem komunistů bylo: 'Republice více práce, to je naše agitace.' Národní socialisté měli heslo: 'Pojďte s námi, s námi nezabloudíte.' Sociální demokraté v těchto volbách žádné heslo neměli. A lidovci vsadili na to, že jsou jedinou českou ne-socialistickou stranou a jejich heslem bylo: 'Totalita bude bita.' Všechny politické strany byly přesvědčeny, že to budou právě ony, které zvítězí."*

Ve volbách nakonec zvítězila komunistická strana, která v českých zemích získala 40% hlasů a také v rámci celé republiky se stala nejsilnější stranou. Z celkových tří set parlamentních křesel komunisté obsadili 114 mandátů. Druzí v českých zemích skončili národní socialisté, následovaní lidovci a čtvrtými sociálními demokraty.

Světový kongres v Českých Budějovicích patřil k nejlepším

radio.cz 3-7-2006 Zdeňka Kuchyňová

V Českých Budějovicích skončil Světový kongres Společnosti pro vědu a umění. O české a slovenské vědě a kultuře tu diskutovalo více než 400 odborníků z celého světa. Je to jedno z největších setkání zahraničních Čechů, kteří dobře uspěli ve svém oboru a tak se zde sešli vědci, akademici i profesori z nejrůznějších univerzit.

Miloslav Rechcigl

Společnost pro vědy a umění vznikla v roce 1958 v USA a dodnes sdružuje exilové české vědce a umělce. Její kongres se konal už po 23. a České Budějovice byly zatím nejmenším městem, které ho hostilo. Diskutovalo se ve zhruba 60 sekcích - mimo jiné o právu, medicíně, genetice, ale také o divadle, historii a Češích v zahraničí. Jak uvedl Miloslav Rechcigl, kongres byl pravděpodobně nejlepší za posledních 15 let.

"Převýšil veškerá naše očekávání po všech stránkách. Jak po stránce obsahové, tak po stránce kvality. Řekl bych, že z Ameriky tu muselo být asi 300 účastníků, a z Čech asi 200, což je vysoké číslo. Pokud jsem mohl pozorovat, tak lidé byli velice spokojeni i nadšeni."

Ve vedení Světového kongresu vystřídal Miloslava Rechcigla profesor Karel Raška, který ocenil jeho odbornou úroveň.

"V posledních letech to byl první kongres, kde se podařilo získat účast vynikajících vědeckých pracovníků českého původu v Severní Americe, jak z Kanady, tak ze Spojených států a absolutní špičky vědeckých pracovníků z České a Slovenské republiky na jednom kongresu."

Světový kongres není klasickou krajaňskou organizací. Jeho společným znakem je zájem o českou kulturu a vědu. V organizaci tak jsou například i němečtí nebo japonští profesori. Kongres se koná vždy jednou za dva roky a od roku 1990 to bylo až na jednu výjimku vždy v České nebo Slovenské republice. A kde vidí Karel Raška jeho budoucnost?

"Je mnoho mladých vědeckých pracovníků, kteří pracují zvláště ve Spojených státech, ale také v Kanadě. A jednou z věcí, které bude muset nový výbor společnosti uvážit, je, zda bychom neměli čas od času zorganizovat nějaké konference právě těchto mladých českých nebo slovenských vědců, protože z nich by bylo velice důležité získávat novou generaci členů na této straně Atlantického oceánu."

Petra
Procházková

Světový kongres Společnosti pro vědu a umění se chce zaměřit také na rozvoj spolupráce mezi univerzitami a dalšími organizacemi v Česku a v Severní Americe. A samozřejmě připravit další kongres za dva roky.

Součástí závěrečného ceremoniálu bylo i předání ocenění žurnalistce Petře Procházkové, válečné korespondentce z oblastí bývalého Sovětského svazu a z Afghánistánu. V Kábulu provozuje humanitární sdružení Berkat, k jehož úspěchům se řadí projekt transplantace očních rohovek a ženské projekty zaměřené na vyšívání a tkani koberců. O ocenění již před rokem jednala se zahraničními Čechy senátorka Jaroslava Moserová. Sama Petra Procházková přiznává, že o Světovém kongresu nic nevěděla.

"V Kábulu se o tom nemluví, před tím jsem byla deset let v Rusku. O češtví v zahraničí vím málo, protože jsem na opačné straně světa. Tam nikdo neutíkal na východ, všichni byli na západě. Ale než jsme se s paní Moserovou sešli, tak ona zemřela. Já jsem zůstala v totální nevědomosti. Nakonec jsem napsala i takový drze otevřený dopis vedení, ať se na mě nezlobí, ale že bych potřebovala zaplnit informační vakuum, že je vůbec neznám. Tak jsme k sobě měli daleko, ale jsou to lidé, se kterými najdete často větší porozumění, než s lidmi v Čechách, zdá se mi, že o tom víc přemýšlejí."

Petra Procházková si ocenění váží, neboť jí i prakticky pomáhá při získávání peněz pro své projekty. A co udělá s finanční odměnou 1000 dolarů. Za ně vznikne v Kábulu internetové připojení.

Národ po intelektuálním holocaustu?

14. června 2006 Neviditelný pes *Rostá Hedviček*

Rekreuje se u bazénu, což se po našem řekne pool, dostal jsem se ne vlastní vinou do situace, že jsem byl nucen vysvětlovat, jak se česky řekne "genetic pool". Genetický bazén to není, to zní blbě, je to souhrn získaných genetických údajů nebo množina získaných genetických dat. To zní naprosto exaktně = matematicky. A teprve včera jsem se dověděl, že se to správně česky řekne "genetický fond" či "genofond". No budiž!

V roce 1986 jsem v Kanadě, kde jsem tehdy žil, se zájmem sledoval veřejnou debatu, na kanadské poměry skandál, v souvislosti s výzkumem profesora na University of Western Ontario v Londonu, Ontario, jménem J. Philippe Rushton. Jeho výzkum se točil okolo měření IQ a velikostí mozků v souvislosti s rasovým původem. Kanada je obývaná lidmi všech ras a nedávné přistěhovalecké vlny z Hongkongu a Afriky zřetelně dodaly Rushtonovi spoustu studijního materiálu.

A tak Rushton se svými asistenty měřil a počítal, pak vydával vědecké práce, ze kterých mohl kanadská média a politiky trefit šlak. Ze studií vyplývalo, že existuje rozdíl v IQ a ve velikosti mozku mezi lidskými rasami. Došel k závěru, že orientálci (= Číňané) mají nejvyšší průměrné IQ, následování caucasians (= běloši) a poslední byli černoši. A to byl ten problém - černoši nechtěli být poslední.

A tak byl profesor Rushton vláčen špinou a blátem, napadán a zesměšňován. Mezi hlavní zesměšňovatele patřil David Suzuki, Kanadán japonského původu, který svou kariéru začal jako genetik a skončil jako člen NDP/komunista. Případně zájemce o další podrobnosti odkazují na internet, kde si mohou relevantní informace vyhledat via Google klíčovými slovy "Philippe Rushton", "UWO" a "David Suzuki".

Na tento případ jsem si vzpomněl nedávno při diskusi v cs-clubu, kde jsem předložil téma charakterového, morálního, kulturního, sociálního a inteligenčního úpadku průměrné populace na území bývalého Československa v posledních 60 letech. Byl jsem okamžitě napaden a obviněn z rasismu, jako kdyby česká nebo slovenská národnost byla rasa.

Pokud ty různé úpadky chcete nějak vysvětlit:

Úpadek charakterový: Proč český národ považuje za svůj národní symbol postavu Josefa Švejka, člověka, který, pokud nebyl blb, tak úspěšně blbství předstíral, jako životní ideologii? Proč nelze sestavit seznam jednoho sta žijících a veřejně známých Čechů, které lze bez výhrad a pochyb označit jako charakterní? A to prosím používám jako diskvalifikaci jen výskyt jedince v Cibulkových seznamech, jeho členství v KSČ, jasnou kolaboraci s komunistickým režimem a takové věci. Pokud někdo kdy si nakopl sousedova psa, poplácal sousedku po zadku, spočinul na ní vilným okem anebo se někde opil - takové prohřešky považují za minimální, k diskvalifikaci nedostačující.

Úpadek morální: Udávání sousedů a bližních se stalo pravidlem a nikoliv výjimkou. Cibulkovy seznamy budou ještě dlouho viset nad morálním svědomím českého národa jako Damoklův meč. K vidění na www.cibulka.com - najděte si tam strejdu!

Úpadek kulturní: Bývalé Československo i nástupnické republiky nebyly schopny za posledních 60 let nijak významně přispět k světové vědě a kultuře. Viz článek www.humintel.com/clanek58.htm nebo Coxovu studii tří set nejznámějších géníů - k vidění na adrese members.shaw.ca/delajara/Cox300.html - není mezi nimi ani jeden Čech.

Úpadek sociální: Přestože vliv komunismu na většinu neduhů české a slovenské společnosti je dostatečně znám a dokumentován, nebyla česká a slovenská společnost schopna se od této minulosti očistit a distancovat - naopak hrdě zachovávají právní, kulturní a sociální kontinuitu s komunistickým režimem, ať už je to v oblasti platných zákonů anebo nejpopulárnějších umělců či kulturních veličin a ikon. Seznamy podpisů anticharty i dnes aktivních populárních osobností jsou k vidění na www.humintel.com/scans.htm.

Úpadek inteligenční: Diskriminační vzdělávací politika komunistického systému za posledních 50 let způsobila nejen odchod mozků (brain-drain), ale produkovala populaci, neschopnou soutěžit v mezinárodním nebo jen pouze evropském měřítku. Viz <http://www.humintel.com/idioti.htm> z časopisu Respekt nebo Reflex, už nevím. Dále vezměte v úvahu několik vědecky (jak jinak) pojatých tabulek a statistik, jako třeba hodnocení zemí podle poměru počtu získaných Nobelových cen k počtu obyvatel (Nobelovy ceny "za mír" se nepočítaly, to by tak scházelo, aby i Palestina předběhla Českou republiku!), což je na adrese: members.shaw.ca/delajara/Nobels.html, anebo dokonce zkoumající vztah mezi počtem Nobelových cen získaných obyvateli té které země a průměrným IQ obyvatel té země - což je k vidění na members.shaw.ca/delajara/NationalIQs.html.

Moje základní premisa byla, že k charakterovému, morálnímu, kulturnímu, sociálnímu a inteligenčnímu úpadku průměrné populace na území bývalého Československa v posledních 60 letech došlo z těchto několika důvodů:

1. eliminací židovského obyvatelstva v době německé okupace a odchodem přeživších Židů do zahraničí krátce po válce. Byl to značný úbytek mozků (brain-drain), zvažíme-li, že židovské obyvatelstvo tvořilo velkou část obchodní a kulturní komunity země a že šlo řádově o statisíce lidí
2. odsunem/vyvrážděním německého a maďarského obyvatelstva v době poválečného odsunu. Stejná situace jako v případě židovského obyvatelstva, šlo o zhruba 3 miliony lidí
3. odlivem/snížením hladiny genetického fondu odchodem českého a slovenského obyvatelstva do zahraničí v období 1948-1989 - podrobně vysvětleno níže - jednalo se

o nejméně jeden milión inteligentních, charakterních a většinou i vysoce kvalifikovaných lidí

4. decimací charakterového, morálního, kulturního, sociálního a inteligenčního potenciálu komunistickým systémem v období 1948 až dodnes. Komunistický režim systematicky bránil v získání jakkoliv devalvovaného vzdělání dětem z rodin, které považoval za "třídní nepřátele". Tímto způsobem vznikla nová rádoby intelektuální elita země, která své znalosti a kvalifikaci získala jen vlivem členství svých rodičů v KSČ nebo jiného druhu jejich kolaborace s režimem a nikoliv díky svému vrozenému talentu a nadání. Tato podřadná, ale zato komunisty schválená elita země, včetně předních vědců, ekonomů, profesorů a lékařů, řídí celou Českou republiku a Slovensko dodnes a produkuje další novou generaci.

Uznávám, že výjimky jsou možné, ale všeobecně platí, že hloupý, neschopný, nemorální a zdemoralizovaný učitel těžko vyprodukuje chytrého a schopného žáka, studenta nebo absolventa školy. Tvrdím, že komunisté se na českém a slovenském národě dopustili intelektuálního holocaustu a morální genocidy a měli by za něco takového být pohnáni k zodpovědnosti i teď, po 15 letech.

Kromě výše uvedeného neštěstí mělo bývalé Československo štěstí, protože ke konci druhé světové války nedošlo k významnějšímu promíchání genetického fondu zrozením dětí počatých při znásilnění českých a slovenských žen sovětskými vojáky. Takové štěstí už například nemělo obyvatelstvo na území bývalého východního Německa, kde se v přiměřeně době po skončení války narodily téměř 2 milióny dětí jako následek znásilnění německých žen sovětskými vojáky. Je to popsáno v knize *The Fall of Berlin 1945* - Antony Beevor, strana 31. Snad to je příčinou animozity mezi Wessies (obyvatelé západní části Německa) a Ossies (obyvatelé východního Německa). Podle Wessies jsou Ossies "úplně jiní Němci".

Druhým důležitým faktorem je postupné snižování kvality genetického fondu v bývalém Československu stálou a nekončící emigrací. Dle údajů UNHCR (United Nations High Commission for Refugees) opustilo Československo mezi lety 1948 až 1989 něco málo přes milion etnických Čechů a Slováků. Mimo snížení kvality genetického fondu šlo o významný brain-drain (odchod mozků) stejně tak jako v případě vyvraždění/odchodu židovského obyvatelstva. Probíhalo to v několika vlnách, počínaje vlnou "únorovou" (po únoru 1948), kde šlo o zhruba 200 tisíc lidí, mezi léty 1950 až 1967 průměrně uteklo do ciziny 10 až 50 tisíc lidí ročně. Další větší vlna byla "posrpnová" (po srpnu 1968), kdy rovněž odešlo zhruba 200 tisíc lidí a v následujících letech se průměrný odchod opět pohyboval mezi 10 až 50 tisíci lidí ročně.

Nejnovější vlnou je vlna "polistopadová" (po listopadu 1989), dosud dobře nezmapovaná, ale jedná se opět o významný počet lidí - zhruba okolo půl miliónu lidí (jen v USA se k této vlně řadí okolo 120 tisíc lidí, příšlých po listopadu 1989 a dodnes většinou nelegálně zůstávajících v USA) mezi listopadem 1989 až květnem 2004. Tato emigrační vlna se ovšem definičně vymyká z příslušnosti k vlnám předchozím, protože vlastně poprvé (a oproti zvyku vln předchozích) za posledních 60 let odcházeli do zahraničí i lidé bez vzdělání a kvalifikace často bez úmyslu se trvale v zahraničí usadit, pouze s úmyslem "si někde vydělat peníze", taktéž se často po neúspěchu do původní země vracející, takže z pohledu ČR a SR to vlastně ani nebyl žádný únik mozků (brain-drain).

Do výše uvedených počtů je třeba zahrnout i 3 miliony odsunutých etnických Němců (a 270 tisíc zavražděných Němců při odsunu - i když soudruzi historici z Česka tvrdí že to bylo jen 10-20 tisíc) a několik desítek tisíc etnických Maďarů odsunutých ze Slovenska.

Při tom všem bych chtěl zdůraznit, že netvrdím, že česká národní bezcharakternost je genetického původu - pouze se táži, neboť ještě nemám k dispozici výsledky probíhajících studií.

Jak je všeobecně známo, je fylogeneze vývoj druhu, tedy mravence, člověka jako druhu (zvaného "mravenec", "člověk"), kdežto ontogeneze vývoj určitého mravence, určitého člověka, třeba Franty Vonáska nebo Václava Mamlase. Čili, budeme-li mluvit o nějaké národní vlastnosti, půjde o fylogeneticky podmíněnou (zakódovanou) vlastnost (třeba záliba v udávání), budeme-li popisovat Frantu Vonáska, který udával, až se kouřilo, nebo nějakého českého Pavlíka Morozova, který udal i svoje rodiče, půjde o kombinaci fylogenetických a ontogenetických vlivů. Kdyby to byly u něj výhradně fylogeneticky podmíněné vlastnosti, tak by se, až na řídké výjimky, chovali

všichni Češi. Pokud by se udávání v rámci Čehúnstva drželo ve snesitelných mezích (drželo?), dalo by se mluvit výhradně o ontogenních příčinách udávání (získá-li jedinec sklon k udávání výchovou, napodobením vzoru a podobně).

Jenže všichni víme, jak to s udáváním bylo a je.

Jak dál, rodáci?

Zdroje a doporučená literatura: Antony Beevor - *The Fall of Berlin 1945*

<http://www.physicsforums.com/archive/t-11584>; <http://listserv.acsu.buffalo.edu/cgi-bin/wa?A2=ind9410&L=anthro-l&F=&S=&P=45538>; <http://listserv.acsu.buffalo.edu/cgi-bin/wa?A2=ind9410&L=anthro-l&D=0&P=45690>

À propos atom

Začátkem března proběhla v českém tisku zpráva: Šedesátý kontejner jaderného odpadu zaplnil v Dukovanech první mezisklad. Konala se taková malá oslava za přítomnosti starosty, zemského hejtmana a místních občanů. Za mohutnými vraty tohoto bezobslužného, přirozeným prouděním vzduchu chlazeného meziskladu se nachází vyhořelé palivo z dvaceti let existence dukovanské elektrárny. V kontejnerech je celkem 607 tun takzvaně těžkého kovu. Sesypáním na jednu hromadu by se vytvořila krychle o hraně čtyř metrů, která je složena z 96% z energeticky štěpitelných prvků uranu a plutonia. Zbylé 4% tvoří nevyužitelný radioaktivní odpad. Za 15 let provozu elektrárny by se tato struska vešla do kostky o hraně 1,4 metru. Vážila by 26 tun a dala by se odvézt na nákladáku. Problém spočívá ale v tom, že oddělení těchto 4% je nákladnější než těžba a zpracování nového uranu. V dukovanském meziskladu bude palivo uloženo minimálně 50 let. Za tu dobu se radioaktivita strusky značně sníží a tím klesnou i náklady na manipulaci při znovuvyužití.

Jaderné palivo, které je v Dukovanech uskladněno, vyrobilo od roku 1985 víc jak 254 miliard kilowatthodin elektřiny. Je to spotřeba celé České republiky za čtyři roky. Za tuto dobu by se mohlo ušetřit veškeré spálené uhlí, 250 milionů tun, což je vlak 80,000km dlouhý, dvakrát obtočený kolem zemského rovníku. Budova meziskladu stála na první pohled závratných 200 milionů korun. Do ceny skladování použitého paliva se tak do každé vyrobené kilowatthodiny promítá necelým haléřem.

Dukovanská jaderná elektrárna kryje asi 20% spotřeby České republiky. Spolu s Temelínem to činí 48%. Tepelné elektrárny vyrobí 49% energie. Obě zaměstnávají přes 4000 lidí. Nehoda před 20 lety 26. dubna 1986 v Černobyli přibrzdila vývoj ve využití jaderné energie a přiměla vědce přemýšlet a značně zvýšit bezpečnost reaktorů. Černobylský varný typ reaktoru se dnes již nepoužívá. Katastrofu zavinilo osazenstvo elektrárny. Došlo k nešťastné souhře náhod. Jedna směna neskončila včas plánovaný experiment při odstavení reaktoru. Další směnu řídil A. S. Djatlov, provozní zástupce hlavního inženýra Fomina. Směna však nebyla natolik zasvěcena do problematiky a neměla zkušenosti, aby mohla tuto zkoušku dokončit. Mimo to bylo porušeno několik směrnic. Reaktor se osamostatnil. Rychlost reakce rostla. Výsledkem toho byl nárůst teploty aktivní zóny. Poté došlo ke dvěma mohutným výbuchům v rozmezí tří vteřin.

Nebyly to výbuchy jaderné, jak si mnozí myslí a jak se částečně psalo tisku. Žádný reaktor na světě nemůže vybuchnout jako atomová bomba. Technicky to není možné. Reaktor byl natolik přetlakován, že pára odsunula horní betonovou desku reaktoru o váze 1000 tun. Do reaktoru vnikl vzduch, reakcí vodní páry s rozžhaveným grafitem vznikl vodík a kyslík. Směs těchto dynů vzápětí explodovala a rozmetala do okolí palivo a 700 tun radioaktivního hořícího grafitu, což způsobilo požár. Oficiálně byli potrestáni Anatolij Djatlov, tvrdý muž v tvrdém režimu, neboť přežil velkou dávku záření už podruhé - poprvé při nehodě jaderného reaktoru v ponorce, a Fomin. Byli odsouzeni k deseti letům vězení za nedodržování bezpečnostních předpisů. Koncem roku 1990 byli oba propuštěni. Djatlov žil do roku 1995, kdy zemřel na infarkt. Chybu nikdy nepřipustil. Fomin ještě žije.

O počtu obětí této tragedie kolují rozporuplná čísla. Od 650,000 obětí podle Greenpeace, po minimálně 10,000 mrtvých likvidátorů dle Hnutí Duha. WHO -

Světová zdravotnická organizace ve své epidemiologické studii o dopadu černobylské havárie na zdraví obyvatel postižených oblastí uvádí, že do nemocnice bylo těsně po havárii dopraveno 237 lidí. U 134 z nich byla diagnostikována akutní nemoc z ozáření. Dvacet osm lidí zemřelo během prvních tří měsíců. Čtrnáct dalších zemřelo během následujících deseti let, ale jejich smrt nelze dávat do přímé souvislosti s ozáření. Neoddiskutovatelným důsledkem je prudký vzrůst počtu nádoru štítné žlázy u dětí v postižených oblastech Ruska a Běloruska. V roce 1995 - 800 případů a tři úmrtí. Zbylé případy jsou léčeny. Nebyl ale odhalen žádný vzrůst počtu nádorových onemocnění a leukémie, který by mohl být dáván do souvislosti s havárií.

Prudký vzestup cen fosilních energetických zdrojů, tak jako strach ze závislosti na arabských, politicky nestabilních státech, disponujících největšími ložisky ropy a závislosti na ruských plynových společnostech, způsobuje nejen v Evropě, ale i celosvětově renesanci jaderné energie. Nejnovější typy reaktorů třetí generace jsou stoprocentně jisté, říkají jejich konstruktéři a dodávají, bohužel to nemůžeme prakticky předvést. Firma Siemens již staví první jadernou elektrárnu třetí generace.

Jaderná elektrárna Dukovany.

Finský reaktor Olkiluoto-3 o výkonu 1,600 MW bude největší na světě. Druhý reaktor typu EPR objednala Francie. K výstavbě nových jaderných elektráren se chystají také další země, např. USA a Indie, ale především Čína a další asijské státy. Prozatím 59 jaderných elektráren produkuje 80% spotřeby Francie. Německo, Belgie, Holandsko a Švédsko se rozhodly k výstupu z atomu. Itálie již tak učinila. Avšak Švédsko sice zavřelo 2 ze svých 12 jaderných elektráren, ale potom se rozhodlo přestavět zbylých 10 na vyšší výkon. Tím kompenzují výpadek a zvýší produkci elektřiny. Rozhodnutí o dalším rozvoji jaderné energetiky uspišil také Kjótský protokol. Průmyslové země se v něm zavázaly snížit emise skleníkových plynů o 5,2%. Důležitou výhodou jaderné energie je oproštění se od širokého

spektra ekologických problémů ze spalování fosilních paliv - uhlí, ropy, plynu. Tyto problémy pocházejí z lidské činnosti; svou publicitu získaly pod pojmem „globální oteplení“. Tímto se sníží emise uhlíkatých jednotlivých států. S přebytečnými emisními certifikáty se pak může obchodovat. Státy bývalého východu nechtějí též zůstat pozadu. Sama Ukrajina provozuje současně 15 jaderných elektráren, tím kryje polovinu spotřeby energie. V příštích 25 letech je naplánováno postavení 11 nových reaktorů. Rusko má 31 reaktorů v provozu a do roku 2010 plánuje 3 nové. Globálně ke konci roku 2005 je v provozu 443 jaderných elektráren. Kryjí tak 16% spotřeby energie. V Evropě je to necelá třetina.

Rakousko sice ukázalo, že jadernou elektrárnu postavit umí. Investovalo do tohoto projektu v dolnorakouském Zwentendorfu při břehu Dunaje 509 milionů euro. Rok před plánovaným spuštěním v roce 1978 spojil tehdejší kancléř Bruno Kreisky svůj politický osud s výsledkem lidového hlasování o mírovém využití atomové energie v Rakousku. Našlo se hodně voličů, kteří svým NE k atomu dali i NE Dr. Kreiskymu - 50,71% účastníků plebiscitu z více jak třech milionů voličů tak udělali z Rakouska bezatomovou zónu. Přesto Kreisky na nátlak soudruhů zůstal ještě jednu volební periodu v čele státu.

Deficit ve výrobě elektrického proudu se Rakousko snaží dohnat alternativními zdroji. Spalování biomasy, sluneční záření a využití energie větru. Člověk se nestačí divit, jak se větrné mlýny objevují jeden po druhém na těch nejneočekávanějších místech. Dokáží nám zprotivit i tu nejlíbeznější krajinu. Takový sloup, mnohdy s víc jak stometrovou výškou, se třemi stále se pohybujícími chapadly, která se po nás sápu, chtě nechtě přitahuje náš zrak. V jeho blízkosti se člověk cítí nespokojen, ohrožen. I když tento negativní vliv na krajinu i člověka ponecháme stranou, tak i ekonomická stránka těchto monster je pochybná. Za současných podmínek se tato vrtule musí stále točit plných deset let, aby si vydělala na své pořizovací náklady. Kilowatty vyrobené pomocí větru jsou drahé. Aby se prodaly, musí být státem subvencovány.

Příští roky nám ukáží, kterou cestou se celosvětový energetický průmysl bude ubírat. Převratné změny nejen v postkomunistické Evropě, ale také ekonomické probuzení asijské části světa si vyžádají komplexní řešení energetické otázky.

Jindřich Foltín Vídeňské svobodné listy Ročník 61, č. 15/16

Lipjagy 1918 *Pavel Kuthan*

Zde přinášíme článek o tuhém boji mezi čs. legionáři a bolševiky u ruského města Samary.

Na jaře 1918 sváděli v Rusku čs. legionáři, jejichž jednotky byly přepady bolševických jednotek rozděleny na několik skupin po železnici, těžké ale úspěšné boje s ohromnou přesilou sovětské armády. Jednou z těchto skupin byla i Penzenská skupina poručíka Čečka.

Penzenské skupině stálo v postupu město Samara. Jednalo se o důležité středisko obchodu, do něhož před postupujícími Čechoslováky soustředili bolševici mnoho jednotek. Měli v úmyslu zde velkou přesilou početní i palebnou Čechoslováky rozdrtit, a zvrátit tak důsledek ztráty Penzy, kterou předtím Čechoslováci dobyli.

Před Samarou se nachází na železnici stanice Lipjagy, kterou si samarský bolševický štáb zvolili jako místo k zachycení a plánované porážce československého postupu. Stáhl sem tedy nejlepší zkušené jednotky, vyslané z Moskvy, Kazaně a Ufy, složené z ruských bolševiků, dále převážně lotyšské bolševické jednotky ze Sibíře a jednotky, složené z rudých internacionalistů, převážně bývalých zajatců. Mezi internacionalisty byli v největším procentu zastoupení Němci a Maďaři, nechyběli zde však například ani čeští komunisté. Celkem bylo u Lipjag v rámci jednotlivých jednotek bolševiky shromážděno kolem 4.000 mužů. Byli též oproti Čechoslovákům velmi dobře vyzbrojeni a měli i dostatek munice a granátů. Jejich výzbroj doplňovalo 180 kulometů a 13 děl různých ráží spolu s 10 bombomety. Připraveny k boji byly i 2 pancéřové automobily a pancéřový vlak. Bolševici vybudovali zde pásma zákopů, kulometných opevněných hnízd a protipěchotních překážek pro účinnou obranu železniční stanice. Věnovali tomu všechnu energii včetně nuceného zapojení místního obyvatelstva všech věkových skupin. Při budování pozic využívali skvěle přírodních překážek, především na základě rad a plánů interbrigadistů, kteří měli mnohdy velké

válečné zkušenosti. Po dokončení považovali bolševici tyto pozice za nedobytné, což jim dodávalo i vzhledem k jejich početní a palební síle značné sebevědomí.

Velitelem všech sovětských jednotek v tomto úseku byl komisař Kadomcev. Jeho zástupcem, náčelníkem štábu, byl německý interbrigadista oberleutnant Schmidt, jenž byl bývalým válečným zajatcem. Dle plánu, který oba vypracovali, měli být Čechoslováci zadržováni účinnou obranou před Lipjagy a vyslaným obchvatem napadení z týlu. Potom společným útokem obou částí měli být Čechoslováci před stanicí zničeni.

Mezitím se k Lipjagám blížila vojenská Penzenská skupina poručíka Čečka. V její sestavě byl i 4. čs. střelecký pluk "Prokopa Holého". I s doprovodnými částmi jiných jednotek měl poručík Čeček k dispozici proti opevněným silám nepřítele pouze 1.600 mužů s podporou 32 kulometů, 7 děl a pancéřového vlaku "Orlík"

S pomocí zorganizované československé zpravodajské služby a zpráv příslušníků samarských protibolševických skupin, kteří přecházeli frontu, se o přípravách bolševiků a jejich úmyslech v nadcházející bitvě dozvěděl i poručík Čeček. Ten vydal své vojenské skupině rozkazy k přípravě bojové operace dobytí Lipjag a tím uvolnění cesty na Samaru. Na 4. 6. naplánoval provedení hlavního útoku všemi silami. Předtím však ještě musela zákopnická četa opravit jeden most za stanicí Tomylov ve směru na Lipjagy a druhý dále postavila skoro celý znovu. Tyto mosty za sebou při zmatku během panického ústupu od Penzy zničili bolševici, když ustupovali z Tomylova. Během 3. 6. byly nejnutnější práce na stavbě mostů provedeny.

Ještě předtím, 2. 6. večer, vyslal velitel 4. stř. pluku poručík Gayer na rozkaz velitele vojenské skupiny poručíka Čečka dvanáctičlenný průzkum, pod vedením praporčíka Musilka, k Lipjagům. Když se ráno průzkum vrátil, praporčík Musilek potvrdil předchozí informace od zpravodajské sítě. Nepřátelské zákopy jsou vybudovány velmi precizně, dobře opevněny, a táhnou se na západním a jižním svahu výšiny asi 5 km od Lipjag až k lesu na východě a močálům na severu. Při útoku na tyto pozice je jasné, že útočník bude útočit ve značné nevýhodě a do mírného kopce. Z opevněného návrší mohli bolševici šikovně palbou ovládat plně terén před stanicí.

Poručík Čeček připravil tedy plán, podle kterého část vojenské skupiny měla s podporou pancéřového vlaku Orlík (s výzbrojí 1 děla a 11 kulometů) postupovat podél železnice přes vesnice Mordovskije Lipjagy a Ruskije Lipjagy na železniční stanici Lipjagy. Tato část se na sebe bude snažit vázat jednotky nepřítele. Druhá část vojenské skupiny se přesune nepozorovaně obchvatem k vesnici Voskresenské a zaútočí na nepřítele nenadále z boku a z týlu, čímž zároveň zabrání bolševikům v ústupu k Samaře.

Večer 3. 6. vydal poručík Čeček, který si pro operaci určil své velitelské stanoviště v domku u železnice nedaleko Tomylova, rozkazy 4. střeleckého pluku pro zítřejší útok.

První skupinu, která měla postupovat čelně podél trati na Lipjagy proti opevněným pozicím bolševiků, měl tvořit II. prapor pluku (600 mužů) s podporou 6 kulometů. Velení svěřil podporučíkovi Noskovi. Cestou měla skupina zajistit vesnice Mordovskije Lipjagy a Ruskije Lipjagy. Podporována bude jedním dělem a pancéřovým vlakem "Orlík".

Druhou skupinu, která měla provést obchvat, měl tvořit I. prapor pluku (450 mužů) s podporou 6 kulometů, III. prapor pluku (300 mužů) s podporou 4 kulometů, vozatajská rota pluku (60 mužů) se 3 kulometry, rota nováčků (60 mužů) s podporou 1 kulometu, pancéřový automobil se 2 kulometry, četa 8cm děl s 2 děly. Velení svěřil poručíkovi Gayerovi, veliteli 4. československého. střeleckého pluku. Skupina měla vyrazit k provedení obchvatu již v půl jedné ráno 4. 6. a po dosažení vesnice Voskresenské provést zajištění vesnice a okolí. Potom provést útok do boku nepřátelské obrany u Lipjag.

Za čelně postupující skupinou bude postupovat ještě 9. rota s polovinou 12. roty pluku (dohromady 370 mužů) jako záloha. Další záloha bude v Tomylově ve formě I. a II. praporu záložního pluku a zákopnické roty pluku s technickou rotou.

Ze směru východně od dráhy bude palbou postupující skupiny podporovat četa 8 cm děl poručíka Choljavina.

V nočních hodinách ještě byla dokončena oprava mostů za Tomylovem s krajním nasazením zákopnické a technické roty pluku. Krátkou dobu byla oblast i pod nepřátelským dělostřeleckým obštělem, avšak svůj úkol tyto roty splnily.

Těsně před půlnocí 3. 6. zahájila dle plánu postup obchvatná skupina poručíka Gayera. V chladné noci s jasnou oblohou, kdy všude bylo ticho a Čechoslováci museli postupovat opatrně a potichu, dorazila skupina po asi 20 kilometrech k vesnici Voskresenské. Během nočního pomalého pochodu se zastavovala po každých 5 kilometrech ke krátkému odpočinku, aby se pochodem mužstvo nevyčerpalo. Všichni byli připraveni na tvrdý boj, během něhož hodlali nasadit všechny své síly k probití se nepřátelskou obranou. Během postupu dorazila spojka od poručíka Čečka s radostnou novinkou, že zadní československý voj odrazil před pár hodinami útok bolševiků u Bezenčuku a zahnal bolševiky na ústup. Zpráva vzbudila ihned mezi všemi všeobecně nadšení a všichni se již nemohli dočkat útoku na nepřítele.

Skupina, využívajíc terénních nerovností, nepozorovaně postupovala krajinou k vesnici. Kolem 6.00 h slyšela skupina palbu od trati, což potvrzovalo postup čelní skupiny podél trati dle plánu. Gayer vydal rozkaz k obsazení vesnice Voskresenské. Jako první vnikl do vesnice I. prapor, který zde překvapil bolševickou jezdeckou jednotku o 30 jezdcích. Okamžitě na ně zahájil palbu, během níž se okamžitě snažil bolševický jezdecký oddíl uniknout. Dva jezdci padli zasaženi střelbou Čechoslováků, ostatní unikli. V 6,45 byla vesnice Voskresenské v československých rukách. Skupině poručíka Gayera se tak podařilo dle Čečkova plánu dostat až do boku bolševické obrany. Bolševici, kteří o přítomnosti čs. legionářů věděli od svého jezdeckého oddílu, který unikl, zahájili na vesnici ihned dělostřeleckou palbu. Ta však Čechoslovákům nijak neublížila, neboť byla značně nepřesná. Granáty dopadaly vesměs kolem vesnice. Poručík Gayer poslal jezdeckou spojku k poručíku Čečkovi se zprávou o dosažení výchozí pozice pro útok a připravoval se na další postup.

Mezitím ve 3.00 vyrazila z Tomylova i skupina podporučíka Nosky směrem k vesnici Mordovskije Lipjagy. Zatím bez podpory pancéřového vlaku Orlík, jenž zůstal pozadu kvůli dokončovacím pracím na mostech a kolejích. Když levé křídlo skupiny v 5.45h dorazilo k vesnici, bylo přivítána střelbou předsunutého bolševického jezdeckého oddílu, jenž zde byl na hlídce. Po kratší přestřelce a postupu Čechoslováků se dala jezdecká hlídka nepřítele na ústup směrem k Ruskije Lipjagy. Tento ústup se změnil v úprk, když zahájilo palbu i československé dělostřelectvo. Dalekonosné dělo pokrývalo palbou Ruskije Lipjagy a pozice nepřítele na hřbitově u této vesnice, které československý průzkum během postupu zjistil.

Palbu zahájila také baterie poručíka Choljavina. Jejím cílem byly čelní zákopy hlavní pozice nepřítele u železniční stanice Lipjag, kde svou palbou znepokojovala nepřítele.

Skupina podporučíka Nosky obsadila a zajistila Mordovskije Lipjagy. Okamžitě se pokusila pokračovat v postupu za unikající jezdeckou jednotkou nepřítele, avšak ve vesnici Ruskije Lipjagy byli bolševici připraveni k zastavení československého postupu na hřbitově. Měli zde i několik kulometů, jimiž zahájili na postupující Čechoslováky silnou a soustředěnou palbu. Pravé křídlo skupiny bylo ještě k tomu napadeno palbou několika baterií nepřátelského dělostřelectva (12 děl). Čechoslováci však ani ve smršti kulek nezastavili svůj postup na Ruskije Lipjagy. Měli první ztráty, vzduch se sytil střelným prachem. Postup skupiny podporučíka Nosky zakolísal pod účinky silné kulometné i dělostřelecké palby nepřítele. Navíc proti levému křídlu, kde byla 7. rota 4. čs. stř. pluku zaútočila ještě bolševická jízda s tasanými šavlemi. V linii postupu se objevila trhlina a 7. rotě, houževnatě bojující, hrozilo odtržení. Podporučík Noska tedy povolal ze své zálohy do první linie 8. rotu pluku. Ta sice zaujala pozici ve vzniklé trhlíně, ale zrychlení postupu to nepomohlo. Proti levému křídlu podpořil v útoku bolševickou jízdu ještě pancéřový automobil. Levé křídlo tak bylo zastaveno a muselo přejít do obrany. Situace se nyní u levého křídla postupující Noskovy skupiny začala vyvíjet v neprospěch Čechoslováků. V 7.30h však do boje v pravou chvíli zasáhl čs. pancéřový vlak Orlík, který přešel přes mosty, projel plnou parou bojištěm až před skupinu podporučíka Nosky a zahájil soustředěnou palbu z kulometů na nepřítele, jenž byl překvapen náhlou změnou poměru sil. I přes zásah plošiny nepřátelským dělostřeleckým granátem, který "Orlík" utrpěl, kulometnou palbou likvidoval odpor nepřítele ve vesnici. Vlakové dělo podporučíka Choljavina (bratra poručíka Choljavina) přesnou palbou mistrně zničilo kulometná hnízda nepřítele v krajních domech vesnice, věži kostela a větrných mlýnech. Jednotky skupiny podporučíka Nosky v součinnosti s palebnou podporou dělostřelců a vlaku "Orlík"

okamžitě vzaly vesnici útokem. Bolševici z vesnice rychle unikali směrem k hlavním obranným pozicím u železniční stanice Lipjagy.

Jako první vnikla do vesnice 5. a 6. rota pluku, která zajistila vesnici, trať a hřbitov. Zhruba v 10.00 zaujala tedy i skupina podporučíka Nosky výchozí stanoviště dle plánu pro hlavní útok.

Bolševici si již začali připouštět vážnost situace, přesto však předpokládali, že ve své opevněné pozici jsou neporazitelní. Bolševický velitel Kadomcev byl po ránu v dobrém rozpoložení, když viděl, jak jeho jednotky úspěšně zadržovaly postup Čechoslováků u vesnice Ruskije Lipjagy. I on si byl jist vítězstvím bolševiků, a na všechny strany sršel optimismem, že "...vzpupní Čechoslováci budou pobiti...".

Část skupiny poručíka Gayera (1. rota I. praporu - praporčík Pareský) mezitím, když bolševici soustředili svou pozornost na postupující skupinu podporučíka Nosky podél trati, vnikla obchvatem do týlu nepřítele. Zde u překvapených bolševiků přítomnost čs. legionářů v nezajištěném týlu způsobila zmatek.

Zpráva o tom se rychle mezi bolševiky šířila a dostala se rychle až do bolševického štábu, kde vzbudila zděšení. Šířily se panické zprávy, že Čechoslováci útočí ze všech stran.

I. prapor (bez 1. roty), pod velením praporčíka Janovského, byl vyslán poručíkem Gayerem k dobytí opevněného statku v hlavní obranné pozici nepřítele a cípu lesa na návrší. Tento statek se sousedním opevněným návrším tvořil hlavní opěrné body boční linie nepřítele, na níž měla Gayerova skupina útočit. Nepřítel však rychle zjistil úmysly I. praporu a prodloužil své levé křídlo. Na tak široký prostor nemohl jeden prapor útočit, proto praporčíku Janovskému poslal poručík Gayer rychle na pomoc 2. rotu pluku. Rozhořela se prudká přestřelka. Během boje poslal do útoku poručík Gayer na levé své křídlo vozatajskou rotu a rotu novobranců, které měly dosáhnout spojení se skupinou podporučíka Nosky a případně uzavřít frontovou linii. Vedle I. praporu útočil i III. prapor pluku. V záloze zůstala poručíku Gayerovi jen polovina 10. roty pluku. Všechny ostatní části své skupiny vrhl do útoku proti boku a týlu obrany nepřítele. *(Dokončení přístě.)*

ŽIVOTY SUBJEKTIVNĚ (1)

Hana Gerzaničová

MŮJ ÚTĚK DO AUSTRÁLIE

Jsem ročník 28. Z Plzně. Mláďi jsem neměla, jen učení. Knihy, každý den diktáty - i během prázdnin. Ve čtyřech jsem začala s němčinou, v osmi s francouzštinou, ve dvanácti se učila anglicky, ve třinácti privátní maturitu z latiny. Zato jsem v životě neměla kamarádku, neznala výlety, netančila, neboť otec taky ne. Byl to kantor a na mne pyšný. Chlubil se. Byla jsem živým důkazem, co dokázal. Spartánská výchova!

Sotva jsem ukončila Filosofickou fakultu UK, ozval se z ciziny ON. Emigrant. A já? Zamilovaná. Psal se rok 1950. O zlomovém rozhodnutí jsem nikomu nepípla. Byli jsme s rodiči na letním bytě na Šumavě. „Zajedu do Prahy,“ povídám, ale znala jsem jednoho františkána a... Dva dni mě skrýval v sušickém klášteře v cele. Měl známého mlékaře z Kvildy. V půl třetí v noci jsem čekala připravena a - šup na bandasky. Zastavil před Kvildou, něco čmáral: „Jděte, bude potok, pět minut pěšina, další bystřina, vylezete na kopec.“ Odjel. Ještě byla tma. Jenže tam je těch potůčků! Celý den jsem se motala a večer vyšla z druhé strany Kvildy! Tak jsem se vrátila do lesa a spala. Druhý den zas šla a nevěděla, kde jsem. Vylezu z lesa a vidím ceduli: „Hoff.“ Bavorsko? Šla jsem blíž a ono tam stálo Filipova Huť. Co teď? Šla jsem do hospody, povídám: „Jsem od skautů, já se ztratila a teď se bojím, abych nepřešla hranici. Kde je?“ „Slečno, pojdte k oknu,“ mrmlal hospodský. „Vidíte ten vršek? Druhá strana už je Německo.“ Tak jsem pěkně poděkovala, najedla se a štrádovala silnicí, ale u lesa šup. Stmívalo se. Vlevo vidím silnici, na ní auto, letím za ním přes kořeny, však mi bylo jednadvacet. Ujelo. Šla jsem dál a najednou krávy. Zvonce jako na pohledech, hotové Švýcarsko. Statek, chlívky, jdu, klepy, klep, řeknu: „Guten Abend!“ A ta pani: „Jé, tak to je zase někdo, kdo už si myslel, že je v Německu.“

Vzali mi občanku, papíry. „Slečinko, není to půl hodiny, co tu byl komisař.“ To on jel v tom autě! „Bývá tu každý večir - jestli někdo nechce přecházet hranici.“ „Ale já nemám nic s komunisty, já se jen zamilovala.“ „Tak to dostanete jen rok. Možná dva.“ „Ale já jsem vážně jen zamilovaná holka a on je tam. Jdu za ním.“ Pořád jsem jen koukala, kde nechal tesař díru, a když to viděli, že neusnu, paní za mnou přišla: „Když tolik chcete, my vás pustíme. Ráno, ale nesmíte říct, kde jste byla: kdyby vás chytili.“ Což taky dodnes nevím, kde jsem byla, ale vysvětlili mi, kde je čára a druhý den ráno jsem ji přešla. Když se to stalo, lehla jsem si na paseku. Kdyby tak člověk pokaždé věděl, do čeho leze!

Nejprve jsem zažila lágr v Německu a pak jsme pluli pět a půl týdne starou italskou lodí. Jako ovce. Gratis, ale podepsali jsme kontrakt, že v Austrálii přijmeme jakoukoli práci na dva roky. A tam? Zase lágr. Což o to, ale z velké lásky brzy moc nezbylo. Rok a půl jsem dělala u mašin a pásu, myla podlahy. Někoho jsem si pak našla. A až když to už trvalo dvacet let a mé děti už chodily na gymnázium, pochopila, že se nikdy nevrátím.

S mou prací však to šlo k lepšímu. Místo v kanceláři - a začala jsem vyučovat jazyky. Zájem o ty evropské však nebyl. Chtěli japonštinu, indonézštinu, tak co se mnou? Vzchopila jsem se a udělala si kurs na základní školu. Nakonec se stala zástupkyní ředitelky a pracovala pro české rádio, vystudovala teologii a stala se náboženskou koordinátorkou. Ale manžel byl mentálně nemocný a zmlátil mě, až jsem myslela, že nebudu chodit. Zemřel roku 1980, ale do té doby, abych se nezbláznila, jsem studovala. A po jeho smrti? Měla jsem všechny zkoušky a jen psát diplomku. Najednou se mi nechtělo. Odročila jsem to - a dostala tři měsíce dovolené. V Austrálii na ně máte vždy po deseti letech nárok. Strávila jsem je tvořením té diplomky. Pro mne typické.

Takových čtyřicet procent Austrálie jsem pak procestovala. I Zéland a Kaledonii. Druhý manžel byl taky Čechoslovák, poznali jsme se roku 1982, ale vzali až 1994, kdy už jsem se vracela. Dům stál! A maminka? Ještě žila, zemřela až roku 1996. Trvale jsem zpátky od roku 1999 a za posledních deset let jsem vydala osm knih. Nejsem nešťastná, i když manžel už zemřel, ale vím jedno: Kdysi jsem ztratila rodinu tady a teď zase rodinu tam. Bývá tu se mnou dcera, ale jejím domovem už zůstane Austrálie.

USA čelily islámskému teroru již před 200 lety

11. října 2001 Právo - Připravil Rostislav Matulík

Docela dobře by mohlo jít o aktuální zprávy CNN: Spojené státy čelí nebezpečnému nepříteli - skupině neznámých muslimských teroristů, ozbrojených noži a dýkami a podporovaných bohatými arabskými velmoži. Ti se specializují na únosy amerických občanů a jejich brutální vraždy či vymáhání tučného výkupného. Prezident USA jako odvetu vysílá na území nepřítelů mnohonárodní vojenský kontingent, který za použití nejmodernější vojenské techniky bombarduje z moře města nepřítelů, zaútočí i po zemi a nakonec teroristy pokoří.

Jediný rozdíl je v tom, že se nepíše rok 2001, nýbrž 1801, prezidentem není George W. Bush nýbrž Thomas Jefferson a onim nepřitelem není Usáma bin Ládín, ale tripolský paša Júsuif Karamanlí.

Udivujících podobností s událostmi starými přesně dvě stě let, které vstoupily do učebnic dějepisu jako tzv. Berberské války, je ovšem více. I tehdy komplikoval prezidentovo postavení slabý mandát, i tehdy hlava státu rozhodla o zahraničním vojenském úderu krátce po svém nástupu do úřadu (v březnu 1801), a i když akci předcházelo určité váhání, nakonec šlo o zásah do té doby naprosto bezprecedentní.

Kořeny konfliktu ovšem sahaly do doby dlouho před vznikem USA, kdy vody Středozemního moře brázdily pirátské lodě berberských městských států - Alžíru, Tunisu a Tripolisu, které za povolení námořní plavby požadovaly od evropských zemí „výpalné“. Těto rané formy státního terorismu zlomyslně využila Británie a po odtržení amerických kolonií dala pirátům tip na snadné zbohatnutí v podobě útoků na nechráněné americké obchodní lodě.

Vznešená odvěta byla prvním konfliktem USA

Následovalo několik krutých let - zajatí občané mladé republiky byli hrůzně mučeni či v lepším případě donuceni „nasadit turban“, tj. konvertovat k islámu. V době Jeffersonova nástupu k moci vynakládaly USA ročně na výpalné či výkupné za unesené Američany celou pětinu státních příjmů, v tehdejší měně dva milióny dolarů. Nepříliš zkušená americká zahraniční politika se zmitala mezi izolacionismem a voláním po tzv. „Vznešené odvetě“(!), jejíž podobu si ovšem uměl málokdo představit, protože brutalita a záludnost severoafrických pirátů se vymykala představám o klasickém válečnictví.

Thomas
Jefferson

Teprve když Júsuf Karamanlí vyhlásil novému státnímu útvaru v květnu 1801 otevřenou válku, jež se stala prvním mezinárodním konfliktem v dějinách USA, ztratil Jefferson trpělivost a pod heslem. „Milióny na obranu, ani cent výkupného“ vyslal 16. května 1801 k Tripolisu válečnou flotilu USA.

První tažení na obranu zájmů USA za hranicemi státu však nezačalo dobře. Blokáda přístavu se nezdařila a fregata USS *Philadelphia* navíc najela na mělčinu, takže 300 námořníků i s kapitánem Williamem Bainbridgem padlo do zajetí. Úplnému fiasku zabránil poručík Stephen Decatur, který s hrstkou mužů pronikl v noci na palubu fregaty a loď odvážně zapálil. Vysloužil si ocenění od samotného britského admirála Horatia Nelsona a později po něm

bylo přejmenována asi desítka měst v různých amerických státech.

Eaton byl Rambo 19. století

William
Eaton

Pálením vlastních lodí se však války nevyhrávají a USA nakonec musely nalézt svého hrdinu v osobě penzionovaného generála a konzula v Tunisu Williama Eatona. Tento popudlivý a obhroublý alkoholik a pravidelný návštěvník tuniských nevěstinců měl sice daleko do postavy hollywoodského hrdiny, dokonale však splňoval požadavky na organizátora války proti terorismu, která je slovy nynějšího viceprezidenta Dicka Cheneyho „základní, nebezpečnou, špinavou a odporovou záležitostí“. Eaton se netajil osobní antipatií k tripolskému pašovi, hraničící s obsedantní nenávistí, a vypracoval plán, jak nenáviděného sponzora terorismu nahradit pro USA přijatelnějším následníkem trůnu Hamítem Karamanlím, žijícím v nuceném exilu v Káhiře.

Vyhráli válku, prohráli mír

Začátkem roku 1805 Eaton v Egyptě naverboval „armádu“ sestávající z 16 amerických námořníků, 40 Řeků, tuctu Italů, arabského jízdního oddílu, několika set egyptských žoldáků a 160 velbloudů. Zatímco komodor Edward Preble velící z fregaty USS *Constitution* flotile patnácti lodí ostřeloval Tripolis, Eaton vyrazil se svou armádou z Alexandrie na cestu vedoucí 800 kilometrů pouští. Během 40denního pochodu ztratil kvůli nemocem polovinu mužů, odrazil tři pokusy o vzpouru a morálku udržel pouze pod pohrůžkou trestu smrti za každý sebemenší náznak dezerce.

Když nakonec 200 bojeschopných vojáků dorazilo na dohled Dirny, opevněného přístavu Tripolisu, Eaton, kterého jeho podřízení považovali za šílence, okamžitě zavelel k útoku. Většina „vojáků“ ovšem neuposlechla, a tak nakonec generál šplhal na hradby v čele svých 16 amerických námořníků a několika desítek bojových Řeků, pouze za palebné podpory tří lehkých brig.

Lépe vyzbrojená a daleko početnější arabská posádka však k údivu všech kapitulovala a nad Dirnou zaviála 27. dubna 1805, poprvé na cizím území, vlajka s hvězdou a pruhy.

K očekávanému útoku na Tripolis už nedošlo - paša požádal o zprostředkování míru a veřejně se vzdal práva zpoplatňovat americké lodi v Středozemním moři. Výměnou za kapitulaci a propuštění všech „křesťanských zajatců“ však zůstal u moci a dostal od Kongresu 60 tisíc dolarů.

Chvástavý Eaton z této „zrady“ vinil zprostředkovatele míru, amerického konzula v Alžiru Tobiasa Leara, a to tak silně, že upadl u prezidenta v nemilost. Stal se ostrým kritikem Jeffersonovy administrativy a zemřel v zapomnění roku 1811. Jeho dnes již téměř neznámý triumf připomíná pouze verš z *Hymny amerického námoř-*

nictva, v němž se opěvuje moc sahající od „paláců Montezumy až k pískům Tripolisu“.

Analogie s novodobým tažením proti terorismu však zřejmě hned tak neskončí - pašu

Ostřelování Tripolisu na dobové ilustraci

Júsufa po jeho odchodu nahradili jiní extremisté, zejména z Alžíru. Ti po vypuknutí nové války mezi USA a Británií opět zaútočili na obchodní lodě USA a válečná flotila musela vyplout znovu, tentokrát k ostřelování Tunisu a Alžíru. Vleký konflikt skončil teprve roku 1815, kdy USA definitivně přestaly platit výpalné berberským pašům. Ještě roku 1816 však Alžír bombardovala spojená britsko-nizozemská flotila, neboť obě země začaly na pirátské útoky rovněž doplácet.

StB měla své nacistické eso Z německého generála Toussainta se stal agent

Luděk Navara MF Dnes 24. srpna 2001

Kdo byl generál Toussaint

Pochází ze staré šlechtické rodiny francouzského původu, vystudoval malířskou akademii, ale na přání otce se stal vojákem z povolání. Měl na starosti Československo - vyhodnocoval zprávy o ČSR v německém generálním štábu, působil jako vojenský atašé v Praze (a zřejmě i vytipovával čs. důstojníky pro špionáž pro Německo). 1. října 1941 byl jmenován nejvyšším velitelem vojenské moci v protektorátu. Byl v úzkém kontaktu s Hitlerem a s předními německými generály. Podepsal hlášení o vyhlazení Lidic (což se mu stalo osudným). S velitelem pražského povstání podepsal dohodu o příměří, čímž zřejmě zabránil zničení Prahy. Pak se v Plzni vzdal Američanům.

Nově objevené archivní materiály dokazují, že německý generál Rudolf Toussaint, poslední velitel hitlerovských armád v Praze, podepsal ve vězení závazek spolupráce s československou tajnou policií.

Toussaint byl nejvýše postavený představitel německých okupačních sil, kterého Československo po komunistickém únorovém puči získalo pro špionáž.

Představitelé někdejšího Československa sázeli na jeho styky s předními německými činiteli v době studené války. Mezi jmény jeho známých figuroval například někdejší čelný bavorský politik Franz Josef Strauss.

„Má možnosti získati zprávy nejcennějšího vojenského charakteru,“ napsal o Toussaintovi náčelník první správy československého ministerstva vnitra v roce 1955 v dokumentu; jehož kopii má MF DNES k dispozici.

Toussaint, který byl po válce na seznamu válečných zločinců, podepsal spolupráci s rozvědkou 4. dubna 1955 a dostal krycí jméno Steiner.

Případ generála Toussainta přichází jen několik měsíců poté, co se ukázalo, že vedoucí představitelé KSČ včetně prezidenta. Zápotockého tajně rozhodli, že omilostní a propustí z vězení Maxe Rostocka., spoluodpovědného za likvidaci Lidic. I ten po svém propuštění pro ně pracoval v Německu jako špion.

„Potvrzuje to teorii, že československá rozvědka ovládaná KSČ se pokoušela zavázat prakticky každého zajatého válečného zločince, protože to pro ni bylo výhodnější než ho potrestat. Tento její zájem umožnil, aby se tito lidé vyhnuli trestu,“ řekl historik Jiří Pernes.

Toussaint byl přitom původně odsouzen na doživotí v říjnu 1948. Soud mu kladl za vinu, že jako zplnomocněnec wehrmachtu a později jako velitel vojenského okruhu v protektorátu umožnil svým jednotkám, aby se podílely na obklíčení Lidic, že spolupracoval s K. H. Frankem na protipartyzánských akcích a že v době Pražského povstání nezakročil proti jednotkám SS, které zabíjely civilisty.

Na druhé straně řada svědků vypověděla, že Toussaint vystupoval spíše umírněně a nelišil se od ostatních generálů, kteří „jen“ plnili rozkazy z Berlína.

Jde však v tomto případě o další zapomenutou kauzu, kterou vydaly tajné komunistické archivy, nebo může být za Toussaintovo předčasné propuštění na svobodu ještě i dnes někdo pohnán k zodpovědnosti? Tuto otázku začali už zkoumat pracovníci Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV). Odpověď zatím neznají. Upozorňují však na to, že samo odhalení Toussaintova případu má velký význam pro dokreslení komunistické éry a metod, které používalo komunistické Československo.

„Československo se podpisem ministra zahraničí Jana Masaryka zavázalo, že bude respektovat takzvaný moskevský protokol, tedy že bude stíhat válečné zločince. Stíhalo je, ale jen do roku 1948. Pak už byli dávaní do jiného pytle a byli na tom lépe než například političtí vězni,“ řekl ředitel ÚDV Irenej Kratochvíl.

Z dokumentů skutečně vyplývá; že Toussaint patřil k prominentním vězňům. Někdejší absolvent malířské akademie v Mnichově měl v areálu věznice k dispozici ateliér a maloval obrazy. Tajná bezpečnost o něm jako o prominentním vězni dokonce nepokrytě mluvila.

Toussainta po válce zajali Američané a zapsali na listinu válečných zločinců. Později ho vydali do Prahy. Když však dlouho nebyl souzen, požadovali ho zpět. Ale neúspěšně. Ani v roce 1955 se Toussaint do Německa nedostal, a to i přesto, že se tehdy nechal zlomit a podepsal spolupráci StB a ochotně mluvil o své nenávisti k Američanům. Ačkoli bylo plánováno jeho využití v NSR, ÚV KSČ rozhodl, že propuštěn nebude. Tajná služba jej aspoň využívala k získávání informací o osobních charakteristikách německých politiků a generálů, které znal. Dávali mu za to potraviny a kuřivo:

Do Německa se dostal v roce 1961. Zda poskytoval nějaké zprávy; není jasné, ale v roce 1964 byl definitivně vyjmut z evidence, protože mu bylo už 74 let.

O vydání se zasadil Svoboda

O Toussaintovo vydání z amerického zajetí se osobně zasadil někdejší ministr obrany Ludvík Svoboda.

V roce 1946 napsal přípis na ministerstvo zahraničí, v němž tvrdil, že Toussaint a další váleční zločinci mají na svědomí nejen smrt československých důstojníků, ale také jeho příbuzných: „Toussaint a Hintringer zavinili smrt mnoha čs. občanů a oba se přímo účastnili pronásledování mé rodiny a příbuzenstva; z nichž jako příklad uvádím, že můj syn Svoboda Miroslav, matka a dva bratři mé paní byli

odsouzení k trestu smrti a popravení. Z ostatních pronásledovaných třiceti rodinných příslušníků uvězněných v koncentračních táborech několik zemřelo.“ Američané žádosti vyhověli a Toussainta vydali.

StB užila na Toussainta metodu gestapa na Fučíka

Chcete vědět, jak se hrdý německý generál dá donutit ke spolupráci s tajnou službou komunistického Československa? Je to jednoduché.

Vzpomeňte si na legendu o Juliu Fučíkovi, jak ho gestapák vyvedl z hrozně pankrácké věznice do centra Prahy, sedl si s ním přátelsky do hospůdky, a tam... A tam mu nabídl, aby zradil.

Komunistická tajná policie to s generálem Toussaintem udělala úplně stejně. Nejdřív ho nechali pěkně podusit ve vězení. Zakázali mu veškerou korespondenci. A pak šel agent Lubomír K. rovnou na věc: generála vyvedl z věznice a dal mu dopis od manželky. Generál byl dojat. A agent Lubomír mohl napsat: „Svobodný pohyb a dopis na něj hluboce zapůsobily... prohlásil, že za udělenou svobodu bude pro nás zpravodajsky pracovat jako spolupracovník pro vyšší úkoly, že má možnost získávat důležité vojenské zprávy.“

Další postup si agent Lubomír K. pečlivě rozvrhl. Takzvané přímé vázání mělo být dojednáno od 2. do 8. května 1955: "Po vyvezení z věznice nejdříve uděláme opět vyjížďku po vyzdobené Praze, potom jej pohostíme obědem v dobré restauraci v okolí Prahy a odtud zavezeme do konspirační vily."

Datum nebylo náhodné. Před podpisem zpravodajského závazku mu měli připomenout slavnostní chvíli desátého výročí osvobození.

Když nastal klíčový den, agent Lubomír K. plán vyšperkoval ještě návštěvou Stalinova pomníku na Letmém. „Jeho impozantnost na něj zapůsobila,“ napsal. Naopak plán pokazila zavřená restaurace na Barrandově, a tak museli poobědvat ve Slovanském domě. Nakonec jej zavedli na Václavské náměstí do Darexu a do automatu Koruna. Na závěr vydařeného dne prý generál řekl, že socialismus dává lidem velké perspektivy...

Na krásném modrém Dunaji (Z knihy Antonína Macháta *Naši ve Vídni*; vydalo s obálkou a ilustracemi E. Holuba roku 1946 nakladatelství Práce, Praha II. Úryvek převzatý z *Vídeňských svobodných listů červenec – září 2005.*)

Vídeňský valčík

Vídeňský valčík! Kdo byl neznal tuto libivou hudbu ve tříčtvrtečním taktu? Valčík je symbolem vídeňáctví, květem doby biedermeierovské. Je v něm bezstarostnost, štěstí, touha, odevzdanost; sladká sentimentálnost, zapomenutí i osvobození od všedních starostí. Ve valčíku je i něco erotického. Je v něm cosi, co se nedá definovat a co si každého pro tu chvíli podmaňuje. Valčík je nefalšovaně vídeňské zboží a nikde jinde jej nedovedou s takovým porozuměním zahrát jako ve Vídni:

Ostatně nikde jinde se valčík netančil a netančí vášnivěji a zamilovaněji, než ve Vídni s její sladkou, lehkou hudbou a celým opojným a lehkomyšlným ovzduším.

A což teprve, ozve-li se Straussův valčík „Na krásném modrém Dunaji“, tento král valčíků? Toto je ta pravá hymna Vídeňáků, kterou si s nadšením a svorně vyslechnou všichni bez rozdílu, praví nebo leví, konservativní či pokrokoví. Vždyť i papež byl tímto Straussovým valčíkem nadšen a vyjádřil se o něm, že je to vznešená procházka podél Dunaje.

Opravdu, žádná jiná umělecká forma nevystihuje Vídeň a vídeňáctví přiléhavěji a věrněji, jako valčík, především tento Straussův Dunajský valčík. Spustí-li někde tiché houslové tremolo úvod k tomuto valčíku, srdce posluchačů se ihned rozechvějí, zapomíná se na vše kolem, aby ustoupilo radostnější, veselejší náladě.

V jedné staré legendě se vypráví, že při zrození valčíku tančily na nebi i hvězdičky. Snad krásněji nelze ani vyjádřit zrození tohoto oblíbeného tance. První stopy valčíku vedou do Vídně. Byl to minnesänger Reithart z Reuchthalu, žijící na dvoře Bedřicha Bojovného počátkem třináctého století, který krásným ženám vídeňským věnoval

první valčíkový rytmus v tříčtvrtečním taktu. U mladých Vídeňanů byl Reithart v stejné oblibě, jako o šest století později Lanner a Straussové, kteří je uvedli do opravdového valčíkového opojení. I „milý Augustýn“, dudák, písničkář a opilec, může být označen za jednoho z předchůdců valčíkových skladatelů. Pravděpodobně vznikl valčík z tance, kterému Němci říkají „Ländler“ nebo také „Landerer“. Byl prvním tancem v páru. Při svém objevení vzbudil ohromné rozhořčení a odpor. Byl pranýřován jako „tanec nemravný, nectný a nectnostný“. Byl odmítán nejenom na venkově, kde se proti němu svorně postavily světské i církevní úřady. Ale i tak zvaná lepší společnost se příkře vyslovila proti tomuto „dábelskému tanci, který stejným dílem je zhoubný dívkám i jinochům“. Lid však, a to zejména v letech největšího ujařmení, našel ve valčíku jakýsi ventil pro svoji potlačovanou radost ze života a vybouřil se v něm drsným a nikoli vždycky nejuhlazenějším způsobem. A byl-li valčík zakazován veřejně, tančil se tím vášnivěji za zavřenými dveřmi. Kouzlo valčíkové hudby časem vymýtilo všecky hrubé přestřelky tohoto líbivého tance a ze zakalených vod se posléze vznesl pravý vídeňský valčík v plné kráse a lesku. Tu se uvolnila těla, v ztrnulosti francouzských dvorních tanců a jednotvárnosti čtverylek sešněrovaná, a tanečníci, prosti strojenosti, nucenosti a etikety, vznášeli se na tanečních parketách v hřejivé, smyslné blaženosti.

Nejdéle bránili se valčíku na německém královském dvoře, kde jej poprvé roku 1794 zatančily obě krásné princezny meklenburské. Týž večer však byl valčík na berlínském dvoře zakázán a tento zákaz zůstal v platnosti až do vlády císaře Viléma II. Zajímavé je, že i hudební velikáni, jako Mozart a Haydn, komponovali valčíky. Haydnovi říkali „dědeček valčíku“, i když svoje tance nadpisoval tehdy módním označením menuet. Beethoven už vědomě skládal valčíky, z nichž dva byly později pojmenovány „Valčík naděje“ a „Valčík bolesti“. Skladatel Karel Maria Weber svým koncertním rondem „Vyzvání k tanci“, které se dosud hojně hraje, zkomponoval první úvod k valčíku.

Franz Schubert vytvořil z valčíku uměleckou formu, avšak v lidové srozumitelnosti, která odpovídala jeho romantickému založení.

Z Napoleonských válečných ran a z dozoru Metternichovy mravnostní policie a špiclování uchýlili se intelektuelní Vídeňané do umění, a - jak to odpovídalo tehdejšímu životnímu názoru ve velkoměstě na Dunaji - do říše tance. Vídeňský kongres, příležitostně zvaný tančícím kongresem, stal se triumfem vídeňského valčíku.

Tehdy začaly ve vnitřních čtvrtích vídeňských vyrůstat tančírny jako houby po dešti a všude se vášnivě tančilo. Lidé hýřili a rozhazovali peníze, jakoby Dunaj byl plný zlata. Zábavní a taneční místnosti nemohly pojmouti všech, kdož dychtili po obveselení. Tak i koupelny a plovárny proměňovány v tančírny, vypravené s nádherou přímo pohádkovou. Změněny byly Zofiiny lázně našeho krajana Františka Moravce v tančírnu, stejně i lázně Dianiny, vzniklo Apollo, taneční dvorany, jakých svět neviděl a neuvidí, sály plné přepychu, uspokojujícího i nejnáročnější rozmařilce. Vedle velké dvorany ústřední bylo tu ještě osmadvacet sálů, tři skleníky, rybníčky s rybkami, umělý park s exotickými stromy a rostlinami. A o nakrmení návštěvníků se staralo třináct kuchyní. A nápoje? V době otevření roku 1808 činilo vstupné do Apolla pětadvacet zlatých, tolik, co měl úředníček měsíčně platu. A přece byly tyto sály denně přeplněny, neboť tehdy byla Vídeň zalidněna bohatými cizinci a v tomto městě na Dunaji plnými hrstmi rozhazovali peníze šlechtici měšťané a jiní, kteří je lehko nabývali v zemích rakouských.

Vídeň tehdy čítala na dvě stě tisíc obyvatel a bylo vypočítáno, že některý večer tančilo tu na padesát tisíc lidí; tedy až na starce, neduživce a děti tančila a užívala vlastně celá Vídeň, neboť tehdy i řemeslníkům a ostatním vrstvám se dařilo dobře.

Přestal se tančit menuet, kdysi tak oblíbený, při němž však tančící byli stále aspoň na krok od sebe vzdáleni a který byl pln obřadnosti. A začal se tančit valčík, při němž těla tančících byla k sobě přitisknuta a v tanci přímo splývala, takže i nejchladnější tanečnice se rozehřívala. Známa kněžna Pavlína Metternichová se nad tím marně rozhořčovala, že „něco takového se za jejich časů dělalo pouze v posteli“.

V tehdejší Vídni ovšem nebyl všude domovem jenom smích, hudba, tanec víno a rozkošnická požívačnost. Jinak bylo v zevnějších dělnických okresech, ale tam cizinci a požívační zámožní Vídeňáci nepáchli. Vedle šlechty a měšťáků, a líných vyšších sloužících, bylo tu přece velice mnoho lidí, kteří se na tyto trubce musili držet, byli špatně placeni a odstrkováni, dnem i nocí se musili starat, aby panstvu ničeho

nescházelo a měli mísy stále plné. Naproti poesii kvetoucích stromů a pějících dívek stála prosa špinavých, nedlážděných předměstských ulic, ovzduší otrávené nedostatečně odváděnými splašky, nehygienou ve všem. Nezněla hudba z každého okna, spíše hádky a hluk z kuchyní a nezdravých dílen. Ale ve volných chvílích se i tu roztančili na dvorcích předměstských domků při hudbě potulných muzikantů a především vídeňské pradleny platily za nejvášnivější a nejdovednější tanečnice valčíku. K netušeným výšinám slávy a popularity přivedl valčík Josef Lanner a Johann Strauss otec. Korunu této tvorbě i však posadil Johann Strauss syn, který záhy byl zván „valčíkovým králem“.

Ale začátky neměl snadné. Z technické školy byl vyloučen pro „nejhrubší nezáměr o vyučování“ a místo úřednické ve spořitelně mu rovněž nevonělo. Byl posedlý hudbou a roku 1844 požádal vídeňský magistrát o hudební licenci a také ji dostal, když se zavázal, že bude měsíčně platit dvacet zlatých daně z výdělku. Když se otec Strauss dověděl o synově žádosti, velice se rozhněval a zvolal: „Teď chce ten uličník psát také valčíky, ač nemá o tom ani potuchy!“

V tom se však slavný otec mýlil: Johann Strauss syn měl úspěch i jako skladatel i jako kapelník. První koncertní cestu se svou kapelou konal roku 1848 do Štýrska a měl nebývalý úspěch. Po návratu do Vídně byl ustanoven kapelníkem národní gardy v Leopoldově. Tak se ocitl král valčíků a jeho hudebníci v uniformách. Když poprvé vyrukovali, nebyly čáky pro kapelu ještě hotovy. Musili si tedy z divadla vypůjčiti čáky z lepenky. Zlomyslný osud tomu chtěl, že při prvním pochodu vídeňskými ulicemi se náhle přihnala bouře s lijavcem a čáky se hudebníkům na hlavách rozlepily a barva z pestrých papírů stékala jim po obličejích a krku na pěknou uniformu. Vídeňáci měli sice hec, ale od té doby neměl Strauss uniformy v lásce.

Když v únoru roku 1867 vídeňský mužský pěvecký spolek upustil vzhledem k tehdejší pro Rakousko těžké době od pořádání tradičního večera bláznů a místo něho uspořádal v Dianiných lázních masopustní pěveckou besedu, měly hudební program obstarat kapely Johanna a Eduarda Straussů. Johann Strauss nakvap složil k této besedě valčík, kterému dal název „Na krásném modrém Dunaji“.

Valčík byl sice přijat s pochvalou a skladateli tleskáno, ale úspěch nebyl nikterak senační. Toho večera nikdo netušil, že valčík si získá světovou popularitu. Skladatel Johann Strauss byl tehdy čtyřicátníkem, když složil tento valčík, označený jako jeho třistačtrnáctý opus, který se pozdě stal hymnou Vídně. Nápad k valčíku mu přišel jednou v noci nedlouho před onou besedou, když seděl ve vinárně u sklenky vína. A protože neměl při ruce papíru, načrtl si tento melodický nápad na manžetu. Na krásném modrém Dunaji...

S modrou vodou Dunaje to ovšem nesouhlasí, protože dunajský proud je v nejlepším případě šedozelený. Ale básníci mají licenci vidět přírodu v zcela jiných barvách, nežli obyčejní smrtelníci a tak maďarský básník Karel Beck napsal oslavnou báseň o modrém Dunaji, což se mladšímu Johannu Straussovi zalíbilo tak, že si to vypůjčil k pojmenování svého nového valčíku, z něhož se ozývá vídeňské veselí a lehkomyšlnost.

O uvedení tohoto Straussova valčíku na světové forum se zasloužila excentrická kněžna Metternichová, choť velvyslancova, která později změnila svoje odmítavé gesto paní valčíkům a v budově rakouského vyslanectví v Paříži uspořádala koncert Straussovy kapely. Přítomni tehdy byli císař Napoleon s chotí, princ Waleský, hanoverský král, italský korunní princ, princ Bedřich Pruský, diplomatický svět a přední umělci francouzští. V této vznešené společnosti byl vídeňský valčík uveden do pařížské společnosti.

Všeobecné popularity, valčík „Na krásném modrém Dunaji“ došel však teprve krátce po té, když na pozvání šéfredaktora „Figara“ uspořádal Johann Strauss koncert v redakčních místnostech tohoto vedoucího pařížského listu. Tam vlastně byl dunajský valčík v pravém slova smyslu objeven a chválu o něm pěli nejenom žurnalisté, ale i světoví spisovatelé Flaubert, Thomas, Turgeněv, Dumas a jiní.

Viktor Tissot napsal o Straussově valčíku tento vzletný chvalo zpěv: „Ve Vídni je domovem živá, lehká, elegantní, duchaplná, povzbuzující a svádívá hudba, která je produktem půdy a snese export stejně dobře jako šampaňské. Tato hudba s jemným krumplováním, plná veselí; plná polopotlačovaného a bláznivě rozpustilého pochechtávání, prospěkovaná drobnými áriemi a pirouettami a poloskrytým škádlením - tato hudba, která má ďábla v těle a plyne a poskakuje jako vodopád se skály, je personifikována Johannem Straussem. Jaké kouzlo tkví v tomto jméně! Při zvucích

jeho hudby tančí dvůr i kasárna, město i venkov, dávají se do skoku lehké střevíčky stejně jako dřeváky, tančí víly i chůvy; je v okruhu chápavosti každého ducha a všech nohou...

Když šest týdnů po té koncertoval Strauss v londýnské Covent Garden, byly jeho koncerty už po několik týdnů předem vyprodány, a i tu slavil dunajský valčík neslýchaný úspěch.

Sláva jeho se rozšířila kvapem do celého světa a po té i ve Vídni si vzpomněli, že je to jejich valčík.

Jeden z vedoucích velmi obávaných vídeňských hudebních kritiků napsal pak o této taneční skladbě: „Dunajský valčík dosáhl nejenom neslýchané popularity, ale má i zcela zvláštní význam, význam citátu, hesla pro všechno, co je ve Vídni krásného, veselého a líbezného. Kdekoli ve světě se sejdou Vídeňané, jest tato píseň beze slov jejich hymnou a poznávacím znamením. Kdekoli se při hostinách pronese připítek na Vídeň, v zápětí vpadne orchestr s melodií „Na krásném modrém Dunaji“. Nelze ani jinak, neboť tato melodie vyjadřuje zřetelněji, důtklivěji a vřeleji nežli všechna slova, co lze o Vídni říci krásného.“

Valčík „Na krásném modrém Dunaji“ rozletěl se do celého světa. Na miliony výtisků bylo vydáno. Nesmírný byl při tom zisk nakladatelův, který Johannu Straussovi vyplatil za tento valčík pouhých jedno sto padesát zlatých. Původní partitura dunajského valčíku byla později čirou náhodou nalezena ve starém papíře: Nyní je ve vitrině.

Král valčíků Johann Strauss mladší, který zkomponoval i několik operet, z nichž „Netopýr“ a „Cikánský baron“ budou ještě dlouho ovládat jeviště celého světa, hrával často i na slovanských plesích ve Vídni, při nichž se scházela zdejší společenská smetánka, slovanští šlechtici a vynikající umělci. Tančeny byly slovanské národní tance a Johann Strauss složil pro tyto plesy několik valčíků na slovanské motivy. Rovněž o slovanských besedách, při nichž účinkovali vynikající čeští umělci a do jedné z nich přišla i císařovna-matka, spoluúčinkoval Strauss. Dirigoval v jedné z nich - bylo to roku 1847 - svoji směs ze šestadvaceti slovanských národních písní, kterou věnoval vídeňským Slovanům. Téhož roku o slovanské besedě se loučili vídeňští Čechové s odcházejícím Františkem Palackým.

A tak i vídeňští Čechové se často veselili při zvucích Straussova valčíku Na krásném modrém Dunaji...

PERLY A PERLIČKY - sokolské i nesokolské

Výročí tragického zavraždění knížete Václava dvacátého osmého září v desátém století v Mladé Boleslavi se stalo státním svátkem České republiky. Takové uctění onoho velkého Čecha je jistě namístě, i když postava tohoto patrona českého národa bývala v minulosti politicky zneužívána. Zejména v době Protektorátu byl svatý Václav představován Čechům jako osobnost, která dovedla svojí povolností vytvořit příkladný poměr malého českého státu k mocné Římské říši národa německého a navždy zakotvit pokoru a poplatnost Čechů vůči německým sousedům. Tento pohled měl zastínit skutečnou úctu Čechů k onomu českému světci jako moudrému křesťanskému panovníkovi vychovanému moudrou matkou jeho otce a přesvědčenou křesťankou svatou Ludmilou. Myslbekova socha svatého Václava na Václavském náměstí v Praze už po dlouhou dobu slouží jako symbol výrazů českých politických snah a oslavení památky svatého Václava státním svátkem je vítáno jako zasloužené uznání velkému Čechovi jako zastánci míru a pokoje v zemi. Starobylá píseň Svatý Václave, vévodo české země je i dnes s oblibou v kostelech zpívána, i zde v Austrálii po českých bohoslužbách, daleko od míst někdejšího Václavova působení.

Počátkem srpna opět uspořádalo **České Orfeum** v sokolském českém Národním domě v Sydney znamenitý videový koncert za uspořádání bratra Pšeničného. Poslouchali jsme především koncertní sólisty přenosem z londýnské Covent Garden a jimi provedené slavné árie ze známých oper, a v druhé části také Beethovenovo Tripple Concerto, kde kromě houslisty Itzhaka Perlmana účinkovali i cellista Yo Yo

Mo pod taktovkou přítom na klavír také hrajícího Daniela Barenboima v doprovodu berlín-ských filharmoniků. Počátkem září pak uspořádalo Orfeum další kulturní perlu ve formě videového baletu Romea a Julie natočeného v Britanii v roce 1956. V úloze Julie tehdy tančila nezapomenutelná Margot Fontein a jako Romeo se představil tehdy do Britanie přibývši Rudolf Nurajev. Prokofěvova hudba, v padesátých létech ještě poměrně nezvyklá už v tomto jednadvacátém století zní naprosto přijatelně i konservativnějšimu uchu a ono zářijové nedělní odpoledne tedy bylo pravým požit-kem pro zrak i sluch. Bratr Ivo Pšeničný se nám záslužně prezentuje jako pořadatel vynikajících hudebních pořadů a udržuje tak, kromě kina Ponrepa, kulturní reputaci sydneyského sokola. Jen houšť.

Jen deset kilometrů od Bajkalského jezera a od města Irkutsku, kde kdysi byla usazena posádka ruských legionářů. Jen deset kilometrů. Bohužel horizontálně. Irkutsk byl pode mnou a jen jsem jezero zahlédl z okénka korejského letadla mířícího přes Sibiř z východu na Prahu, přes veletoky Jenisej, Lenu, Ob, Irtyš a nakonec i Volgu a Vislu. Takovým obloukem a tím směrem jsem dříve do republiky nikdy necestoval, ale **Koreánce vřele doporučuji**. Úslužní, obratní, spolehliví - a hlavně, létají ze Sydney přímo do Prahy. Nedejte si ujít.

Kdo letos navštívil Českou republiku nemohl nezaznamenat **podivuhodný pokrok** v jejím novém a nejnovějším vývoji. Pravda, lidé jsou stále jeden k druhému značně nedůvěřiví a nechovají se obvykle nijak přátelsky ani k cizincům. Mají své zkušenosti z dob, kdy bylo záhodno uzavírat se do sebe, myslet si svoje a omezovat komunikace s okolím na ty nejnútnejší projevy. Čtyřicet let vlády – hrůzovlády – a všeobecného temna za bolševiků nelze dobře zapomenout a smazat z mysli ani za šestnáct let svobody. Ale pokrok v životním prostředí je patrný na každém kroku. Například technický prostor kolem pražského Anděla je neuvěřitelný. Tam vyrostlo obrovité obchodní středisko dříve nevídaných rozměrů a ruch kolem něho i v něm je ohromující. Roje tisíců občanů a zejména těch mladých v megasupercentru na rohu Plzeňské třídy předčí davy v kterémkoli sydneyském prostředí podobného rázu – a k dostání je tam všechno, absolutně všecičko. A takových divů je po Praze několik. Jen mít dost peněz, ale zdá se že dost kupujících dosti peněží disponuje a fronty kolem pokladen svědčí o schopnosti nakupujících platit. A nejen co do potravin. U Anděla jsou kromě jiných gigantů i obrovská knihkupectví a tam lze koupit hory publikací domácích i zahraničních. Knihy domácích autorů a překlady, není snad zahraniční knížky, která by v zápětí nebyla přeložena, výborně přeložena do češtiny. Nu prostě našinec nepřestává zírat na tu úrodu novinek.

Co ovšem pozorovatele udivuje je to, že **spousta výrobků**, které šikovní Češi jistě dovedou vyrábět sami, **pochází ze zahraničí**. Hovořil jsem o tom s tím i oním, a snad každý z nich vyslovil jiný názor. Hněte je samozřejmě všechny, že se kupuje jinde, hlavně ovšem v Německu, a že se kdeco z Německa dováží, a že Němci vlastně mají Čechy v hrsti, ale aby provedli změnu a prodávali svoje vlastní výrobky, na to Čechům asi zatím chybí mentální pružnost a hlavně i odvaha. Oni sami zatím jen vicero méněro kupují, trpělivě tomu cizimu příválu přihlížejí a žehrají. Nu, jsou teď pány svého domu, jenže oni ten svůj dům ponechávají do správy a umu jiným. Dokonce i potravinové výrobky se dovážejí. Ale nemohu se zbavit v Praze nabytého pevného dojmu, že ta hráz se už brzy protrhne a že si to Čížkové už brzy rozfofrují po svém. A jedna velká zajímavost. Nejen po Praze, ale i jinde po českých městech a městečkách obchodují tisíce Vietnamců. Češi je nijak v lásce sice nemají a jinak s nimi neobcují, ale jejich obchůdky jsou plně zájemců. Především obchůdky s ovocem a zeleninou. Třeba v pražských Dejvicích jsou dvě poměrně velká tržiště – jsou to vlastně kryté stánecky na sebe nakupené a tam po celý den panuje ruch. Ruch obchodní. Od časného rána do pozdního večera. Chcete-li nakoupit ovoce, čerstvé a laciné ovoce nebo zeleninu, uchylte se k Vietnamcům, tam Vám bude dobře poslouženo. Oni ti chlapíci dovedou docela dobře i česky. Nejen tedy v Praze, ale

i třeba v Třeboni, nebo v blízkých Slavonicích pod Jindřichovým Hradcem, můžete ve vietnamských obchodech obstarat lacino kde co, od památkových předmětů po textil a boty všech druhů. Ne tedy jen Němci prodávají Čechům, co sami Češi prodávat nedovedou nebo prodávat neumějí. A jak řečeno, místní Češi jinak ty cizácké Vietnamce ignorují a ostrahují, ale lacino u nich nakupovat se neostýchají.

Snažil jsem se vypátrat **kdo a proč a nač reptá**. Nakonec jsem si dnešní domácí Čechy rozdělil zhruba na čtyři skupiny. Ti nejmladší, lidé pod třicet, plují v českém dnešku jako rybičky. Ti nereptají vůbec. Jiného nic nepoznali a dnešek berou jak se jim dnešek sám nabízí. S počítači to dovedou mistrně a kdekdo z mladých má u ucha mobil, jako i v Sydney je zvykem. Pak je tu generace těch nejstarších. Ti ještě pamatují první republiku a dnešní svobodu dovedou oceňovat. Jsou to ovšem pensisté, chybějí jim zlatáčky, kupovali by, kdyby bylo zač, ale příliš nereptají. V počítačích se nevyznají, doby počítačů už nedohoní nikdy, ale bez nich se nakonec i dobře obejdou. Jen ty penízky, jen ty penízky by se měly sypat hustěji. A pak jsou tam dvě střední generace – řekl bych dvě generace ztracenců. Odkojení komunistickou morálkou, na svobodu si zvykají přetěžko. Mezi nimi je nicméně i značný počet bývalých soudruhů, chameleonů a soudružských vykuků. Ti se uměli bleskurychle přeorientovat, přebarvit, však se činili i za bolševika a to jsou právě ti co dovedou tunelovat a podvádět stát i spoluobčany. Ti z těchto genverací, kteří ale za bolševika jenom sloužili a poskakovali na danou notu, ti už nemají naději se dnešku přizpůsobit, a to je tragické. Tragicky nezvladatelné. Tak tedy svět odplácí, čteme jim v očích. Jiní mohou mít jiné pohledy, ale tak jsem tu dnešní českou realitu viděl já.

Jídlo? **Jídla habaděj a jídla to výborného**. Za takových sto korun se na venkově a v pražských předměstích napapáte velmi dobře. Polívčičku, utopenečka, svičkovou nebo vepřovou, ba někde i s dortíčkem, a s jakým dortíčkem! Tam u Anděla jsem zakoupil celé pečené kuře za čtyřicet devět korunek, a kuřátko to bylo upečené po česku, bez australského okořenění. Ani se neptejte jak to kuřátko bylo vykrmené. A české cigarety Sparty za pouhých čtyřicet korunek – to jako nekuřák vím přirozeně jen z doslechu, samozřejmě. Pivíčko za babku. Koruna, pro turistu želbohu, jde nahoru a za australský dolar vyměníte sotva sedmáct korun. Veksláci odpadli a americký dolar vám vynese jen sotva korun dvacet. Dříve jich bylo i třicetpět či tak nějak. Ale ta největší sensace je přesnost pražské dopravy. Električky jezdí na minutu, na vteřinu. Právě tak metro a autobusy. A v tramvajích elektrické ukazovatele příštích i přespříštích zastávek. Jak tohle doma dokázali je záhada. Všechna čest, všechna sláva.

Červnové volby samozřejmě domácí Češi dovedli zpackat tak jak jen oni to dovedou. Pravda, komunisté pohořeli, ale ti ostatní ne a ne se dohodnout na vládě. Jak Kocourkov, tak ten Hulvátov, ale do toho se my za vodou raději nevkládejme. Ani by nám to ti domácí asi nedovolili. Oni, zápecníci, vědí všechno nejlépe, o tom nepochybujte. Překvapilo mě, že dnešní Cízek má o zahraniční politiku pramalý zájem. Domácí lidé jsou jakoby směstnání mezi ty své kopečky od Jeseníků po Šumavu, oni jsou středem Evropy, světa, ba i galaxie a svět ať si trhne nohou. Politické a komerční skandály existují jen u nich doma, sestavování vlády je obtížné jen a jen v Praze, stranické intriky existují jen v republice. A vy, zahraničníci, buďte zticha. O rozlišování mezi emigrací a exilem nikdo nechce slyšet. Pro domácí – s výjimkou těch nejstarších pamětníků vítězného února - jsme my všichni emigranti, odešli jsme prostě za lepším a domů se nevracejme. Tam už nemáme co pohledávat. Jen a jen jako turisté. Poňatno? A o po-trestání kolaborantů, ba co dím, o potrestání i těch nejnejnejodpornějších papalášů řeč být nemůže, však mají přátele a přítelíčky všude. A do toho nám vy zrádci za hranicemi nemluvte. Nám domácím se to sice taky moc nelíbí, nevíme jak na to, ale raději budeme prohlašovat, že je v Čechách „blbá nálada“, ale o důvodech oné blbě nálady oni s námi prostě mluvit nebudou, my jsme tam nebyli a netrpěli, tož mlčme... Na druhé straně tvrzení, že by se jako republika

měla vracet do náruče Moskvy, jsou naprosto bezpředmětná. Moskva? Ne, ta už nikdy ne. O to se postarají všichni ti kdo zažili vpád bratrských vojsk. A to je veliké plus.

26. července 2006, byl v severním Afghánistánu zabit člen kanadské české a slovenské komunity **Mike Fraštacký**, který tam za svoje peníze stavěl školu. Školy ideálům Talibanu samozřejmě vadí.

Sál sydneyké sokolovny se opěr jednou naplnil. Jakýmže čarovným proutkem? Vepřovou. Vepřovými hody. Kdo nevěří, měl tam běžet. Obě místnosti plné hodovníků. Kapela – a to kapela čítající asi deset hudebníků – na podiu, jen menší počet stolů neobsazený. Nu prostě div divoucí. Srpnové vepřové hody se prostě vydařily. Skoro se člověku dere na jazyk hříšná věta, že nejpobláznější česká kulturní událost roku rozveselila nyní poněkud ztichlé prostory sokolovny. Mezi hosty i mezi pořadatelky zvučela řeč česká i řeč slovenská v tradiční harmonii. U pokladny tentokrát chyběl bratr pokladník, avšak jeho pohotový zástupce bratr jednatel Petr Čermák byl přistižen při cílém počítání vítaných dolarů i dolárků. Tanec kupodivu zahajovaly páry střední generace. Nu a obsluha? Tentokrát naprosto netradiční bleskurychlost v podávání krmě – vepřové produkty na stoly jenjen doletovaly, pivo jakoby se čepovalo a donášelo samo. Zázrak nad zázrak. Jedním slovem: úspěch. A všeobecná spokojenost hostů i pořadatelů.

Ještě je křehká, křehoučká ta naše demokracie. O tom by mohl vydávat mnohá svědectví Vladimír Hučín, disident v bývalém i dnešním režimu, nyní kandidující na senátora. Šéfa jeho volební kampaně Zbyňka Horvátha minulou středu vyslychala kriminálka. Ne že by někoho okradl nebo napadl, pouze oficiálně ohlásil, že 1. září bude zahájena Hučínova kampaň na náměstí TGM v Prostějově. Kriminálka se poté jala zjišťovat, zda ohlašovatel Horváth není extrémista! Policie na Prostějovsku se chová jako slepice, u níž v kurníku má kandidovat kuna. Zřejmě ještě neprocitla a její kalendář se zasekl někde v roce 1978-1988. Kontrolní otázka: jestlipak taky vyšetřuje komunisty, když konají předvolební mítinky? Předpoklad: za tuto otázku by měl autor na Prostějovsku na krku obvinění za pobuřování. *Týden 21.8.2006*

Monday 21 August 2006 marked the 38th anniversary of the invasion of Czechoslovakia by Soviet-led troops in 1968. Even though the last Soviet soldier left the country fifteen years ago, the memory of the invasion is still being kept alive 38 years on, also thanks to music. To mark the anniversary, a **street in Prague was named after** one of the musical icons of the time, the protest songwriter and singer **Karel Kryl**. Remembrance ceremonies take place in front of the Czech Radio building in Prague every year to honour those who stood up to the occupiers in August 1968. Until October that year, 72 people were killed and hundreds wounded in Czechoslovakia after the Warsaw-Pact troops came to crush the Prague Spring reform movement. The bullet hole pock marks on the façade of the building across the street from the Czech Radio building disappeared only a couple of years ago when the apartment block got a facelift. Slowly but surely these silent witnesses of the invasion wither away. A more lasting reminder of the occupation is the protest song album "Bratříčku, zavírej vrátka" or "Little Brother, Close the Gate" by the late Czech folk singer Karel Kryl. Kryl wrote the title song literally overnight after the invasion. The music critic Jiří Černý was the one who advised him to release a whole album. "The album "Bratříčku, zavírej vrátka" was the only one that fully reflected the atmosphere after the Soviet invasion and the atmosphere of repression. Over 40,000 copies were sold but over the years people taped them off each other. Also, because he worked as a reporter at Radio Free Europe in Munich, Kryl had a chance to play his songs every week for his audience in Czechoslovakia." Despite having released only one album in Czechoslovakia, Karel Kryl has remained an icon for young

Czechs, many of whom had not even been born in 1968. After 1989, Kryl regularly returned to Czechoslovakia and retained his critical edge even under the new political circumstances until his untimely death in 1994, at only 50 years of age. On the 38th anniversary of the Soviet-led invasion of Czechoslovakia, a street in the Prague district of Stodůlky was named after Karel Kryl, in the presence of his family who said that even though Karel Kryl cared little about worldly fame, he would still be deeply honoured. *Pavla Horáková www.radio.cz*

Lovec pereš Bojar

Šlápějemi dějin a významných výročí v srpnu, září a v říjnu.

Před sedmi sty lety, 4. srpna 1306, prožili Čechové jeden z nejtragičtějších dnů své historie. Od svého příchodu na bájnou horu Říp, jistě takových sedm století vládli pražské kotlině a později kotlině české Přemyslovci. V druhé polovině devátého století přestali Přemyslovci být legendou a stali se součástí dějin. Bořivoj, kterého jeden kronikář nazývá „*Goriwej*“ byl spolu se svoji manželkou pokřtěn svatým Metodějem. Přemyslovci byli zdravá rodina, většinou měli hodně dětí a vždy alespoň jednoho syna. Rozhodně si vůbec nedělali starost zda budou mít následníka trůnu. Právě naopak, synové bojovali s otci, bratr s bratrem a nezastavili se ani před bratrovraždou. Tak se to dělo po staletí. Svět kolem Čech se měnil, přibývalo obyvatel a mizel tak prostor pro expanzi. Bylo třeba hledat nové cesty, nová řešení. Jedno takové řešení bylo vyvraždění panovnického rodu u sousedů. V roce 1305 se taková příležitost naskytla právě u nás v Čechách, když zemřel churavý král Václav II., ve věku pouhých 34 roků. Z 9 manželských dětí žily čtyři – Václav, narozený 1289, Anna, Eliška a Anežka z druhého lože. Václav III. byl jediným synem, bylo mu 16 let. Byl také králem polským. V Polsku hrozilo povstání a mladý král byl nucen vypravit se s vojskem povstání potlačit. Proto nařídil Sněm český všeobecnou hotovost a výpravu k ochranění a udržení zemí polských. Vojsku bylo nařizeno shromáždit se v Olomouci, kam přijel na počátku srpna i král Václav III., chtěje se postavit v čelo své první výpravy. Král se ubytoval v domě kapitulního děkana. V poledním parnu oddal se král krátkému spánku. Snad se chtěl ochladit, když vystoupil ze svého pokoje do otevřené síně v lehkém oděvu, když ho napadl neznámý vrah, třikrát ho bodl dýkou a namísto ho usmrtil. Strážé v domě rozestavěné spatřily vojína prchajícího dolů do dvora a ve vzteku ho namísto rozsekali. Později zjistili, že vrahem byl jistý Kundrat z Botenštejna, rodem Durynk.

Otec českých dějin František Palacký o tom píše: „Zavražděním posledního Přemyslovce Václava III. octnul se stát český na okraji záhuby, a osudům i dějinám jeho nenadále dán směr nový. Ponejprv za lidské paměti trůn království Českého uprázdněn byl tak, že ani nevědělo se, kdo by měl jaké právo k jeho dědictví, bezkráloví, jakové událo se nyní, nebylo zákonem předvídáno, aniž pak dalo se určit, kdy a na jaký způsob by ukončeno býti mělo.“

Král Václav III., nastoupiv válečný pochod svůj do Polska, ze kteréhož neměl vrátiti se více, odevzdal byl vrchní vládu v zemi České na svém místě svakovi svému, knížeti Jindřichovi Korutanskému. V ruku tedy tohoto pána se nacházela nejvyšší moc státní, když nastala z nenadání katastrofa dne 4 srpna 1306.“

Zbývá jediná otázka, kdo měl zájem na smrti českého krále. Encyclopedia Britannica píše: „The reign of Premyslids ends in 1306.“ Mnozí čeští historikové říkají: „Přemyslovci vymřeli po meči.“ Já si myslím, že by bylo přesnější říci „Byli vyvražděni.“

Kdo vraha najal je záhadou. Mohl to být Vladislav Lokýtek, Jindřich Korutanský, Albrecht Habsburský, nebo někdo z české šlechty, a nebo někdo úplně jiný. Důkazy žádné nejsou. Faktem je, že po Babenbercích, Štaufech a Arpádovcích vymírá další středoevropská starobylá dynastie.

J.Z.

++++
České mše se konají v 11.30 ve Strathfieldu v kostele svaté Marty každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci.
++++

To chce klid

Překlad do češtiny z jednoho amerického turistického průvodce - přesně podle originálu.

Česko je nepatrná země, ležící na kontinentu Evropa. Nachází se v prostoru mezi Německem a Ruskem. Kdysi byl tento stát zhruba dvakrát větší, ale v minulém století z něho začaly od východu jednotlivé kusy odpadávat. Je to významný člen světového společenství, i když ne tak významný, jak si myslí. Hraničí s Německem, Rakouskem a pak ještě s dalšími státy, které nejsou důležité a kde se špatně nakupuje.

Historie – Česko je velmi stará země s mnoha poklady, jako je Karlův most, Karlovo náměstí, Karlovy Vary a Karlštejn. Na západní civilizaci se podílí pivem a hokejem. I když si o sobě Češi myslí, že jsou moderní národ, téměř nepoužívají klimatizaci a Američan tam těžko narazí na slušnou mexickou kuchyni. K neustálému roztrpčení amerických návštěvníků mluví místní obyvatelé česky, i když je tam mnoho lidí, kteří promluví anglicky, jestliže z toho budou něco mít.

Lidé – Česko má jen tolik obyvatel jako tři obvody New Yorku: City, Harlem a Brooklyn. Přesto je strašlivě přelidněné, minimálně každých sedm mil tam potkáte vesnici. Z deseti milionů lidí jich 9.5 milionu pije nebo kouří. Všichni Češi řídí auta jako šílenci, jsou posedlí sexem a nemají ponětí o disciplíně. Většina věřících Čechů jsou křesťané, i když byste to podle jejich chování neřekli. V Česku je mnoho komunistů.

Bezpečnost – Všeobecně se Česko považuje ze bezpečnou zemi. Návštěvníci si ale musí být vědomi toho, že čas od času Česko někdo přepadne nebo obsadí (Němci nebo Rusové). Češi tradičně kapitulují bez průtahů. Nikdy si tam nesmíte přestat dávat pozor na své peníze.

Původ Čechů je nejasný. Někteří se považují za Slované, jiní za potomky Keltů. Pak je tam skupina lidí, kteří mluví úplně jiným jazykem, ale tvrdí o sobě, že jsou Češi. Země také mnohokrát změnila své státní zřízení a jméno. Dnešními Čechy byli Dub Czech, Koudysh (tenis), Hashek (hokej) a Hejvl (president).

Devět divů socialismu

- Všichni mají práci.
- Přesto, že všichni mají práci, nikdo nepracuje.
- Třebaže nikdo nepracuje, plán je plněn na 100%.
- I když je plán plněn na 100%, není nic k dostání.
- I když není nic k dostání, všichni všechno mají.
- Bez ohledu na to, že všichni všechno mají, každý krade.
- Přesto, že všichni kradou, nikde nic nechybí.
- Přesto, že nikde nic nechybí, všichni reptají.
- Přesto, že všichni reptají, ve volbách všichni hlasují pro.

Chlapík se rozhodne, že půjde v zimě chytat ryby. Přejde na led, vyseká díru a za zády se mu ozve: "Tady nic nechytíš."

Jde dál, vyseká další díru a znovu se ozve: "Tady nic nechytíš."

"A kdo ty jseš?", ptá se rozčileně.

"Správce zimního stadionu."

Venkovský lékař se vrátil z honu.

"Jak si dopadl?" ptá se manželka.

"Dva zajíci a čtyři noví pacienti!"

"Pane soudce, to, že jsem klečel na silnici, přece vůbec nedokazuje, že jsem byl opilý."

"A jak mi vysvětlíte, že jste se pokoušel srolovat a strčit do kufru bílou dělicí čáru?"

Vzpomínky z mládí - věc Lívanec. *Jakub Kampa*

Někdy kolem roku 1943 za německé okupace jsem chodil do obecné školy v Kladské ulici na Vinohradech. Byla to bytelná, účelná a důkladně postavená budova na okraji velkého parku "U vodárny", na jehož protějším konci čněl přísně a stroze se tvářící evangelický kostel, na jehož věži byl obrovský kalich. Jedním z mých spolužáků byl obtloustlý, zrzavý a pihovatý chlapec jménem Lívanec. Ten byl čítankovým příkladem profesionálního zlobitele a rošťáka. Měl zvláštní šestý smysl pro to, jak vydráždit učitele téměř k nepřičetné zuřivosti a to i toho nejkliďnějšího, nejtrpělivějšího a dokonale se ovládajícího. Milý Lívanec seděl o dvě řady školních lavic za mnou. Naše třídní učitelka byla pohledná mladší žena, která si svým laskavým chováním vydobyla přízeň většiny z nás. Jednoho dopoledne Lívanec započal neobyčejně úspěšnou sérii zlobení, pokřikování, vyrušování a pokoušení okolních spolužáků. Paní učitelka ho několikrát napomenula, samozřejmě bezvýsledně. Pak u ní došlo k výbuchu - hráz sebekontroly se protrhla, paní učitelka sundala botu s vysokým kramflíčkem a mohutným rozmachem ruky ji vrhla po zlotřilém Lívancovi. Jenže měla špatnou trefu a bota přistála na mé hlavě. Ostrý podpatek mne roztrhl kůži na skalpu a něco teplého mně začalo stékat do očí a obličej - krev. Zdrčená paní učitelka mne ošetřila a vybrala z velkého množství nadšeně se hlásících dobrovolníků dva, kteří mne doprovodili k blízkému lékaři, kde jsem obdržel pár stehů.

Když se to dozvěděl můj otec, velice se rozzlobil a šel si schladit záhu na nešťastné paní učitelce. Nalezl ji samotnou, měli spolu dlouhý pohovor při kterém se paní učitelka ujistila, že tátovi může důvěřovat a svěřila mu něco, co jeho zlobu okamžitě změnilo v soucit a pochopení. Ukázalo se, že se ujala a schovává chlapce z židovské rodiny, který nějak vypadl jinak důkladným německým úřadům ze seznamu. Zatím co zbytek jeho rodiny byl odvezen do koncentračního tábora, někomu se nějak podařilo změnit chlapcovu totožnost. S překvapením jsem zjistil, že je to jeden z mých spolužáků; matně tuším, že se jmenoval Prokeš. A tak statečná paní učitelka ho ukrývala a žila ze dne na den v neustálém strachu z odhalení a její nervy byly napnuty jako struny, jen prasknout. Můj tatínek slíbil mlčenlivost a tím celá záležitost skončila.

A já dnes, jsa někdy znechucen úpadkem soudobé lidské společnosti, si vzpomenu na statečnou ženu, která neváhala riskovat své pohodlí, bezpečí a život, aby zachránila jednoho nevinného chlapce od strašlivého osudu a pravděpodobně i konce. A doufám, že "dobrý člověk ještě žije".

OBRÁZKY ZE STARÉ ČESKÉ SYDNEY

Bořek Šindler

DO SYDNEY JE CESTA DLOUHÁ

Absolutní většina těch našich lidí, kteří sem do Austrálie dorazili jako utečenci brzy po únoru 1948 nikdy předtím neplánovala do Austrálie zavítat, ba ani republiku opustit. Když sem potom začaly jezdit lodi s uprchlíky, mezi nimiž byli i čeští lidé, byly to lodi najaté a poslané z Evropy australskou vládou. Ta si vyhrazovala právo - v rámci dvouletého pracovního kontraktu, jímž byli čeští cestující vázáni pracovat po první dva roky tam, kam je vláda pošle - vylodit potom takové cestující kdekoliv v Austrálii a vyloděvala je na různých místech mezi Perthem v Západní Austrálii a Brisbane v Queenslandu. Většinou byli vyloděni v Melbournu a v Sydney. Někteří se ovšem dostali i do táborů ve vnitřní Austrálii, jako třeba do tábora v Romě v západním Queenslandu. Jakmile byli už jednou na australské pevnině, měli lidé více méně velkou volnost přecházet z místa na místo, a to i přes onen formální závazek daný vládě. Australské úřady interpretovaly toto ustanovení poměrně velmi liberálně a nechali naše lidi cestovat sem a tam, ovšem na jejich vlastní útraty. Naši lidé toho mnoho o Austrálii nevěděli a nebylo jim celkem proti mysli vylodit se tam, kde si je vláda přála mít. Situace těch, kteří nepřijeli na onen dvouletý kontrakt byla odlišná také v tom, že mohl člověk jet kam chtěl. Rozhodnout se pro určité místo nebylo tak lehké, jak by se snad zdálo. Obvyčně to bylo tak, že kde člověk vystoupil, tam se potom také už usadil a bylo tedy záhodno volit „správně“. Já jsem si zvolil Sydney.

Toto prvotní vylovení ovlivnilo pak celý další život v Austrálii a vedlo dokonce i k jakémusi lokálnímu patriotismu. Je známo, že existuje určitá rivalita mezi obyvateli Melbourne a Sydney a naši lidé namnoze i takovou podobnou rivalitu sdílejí spolu se „Staroaustralany“. Takže melbournští Češi dovedou opěvovat přednosti širokých melbournských ulic a údajnou kulturnost života v městě Melbourne, zatímco Sydneyští si zakládají na rozmanitosti života v Sydney a na přirozených krásách sydneyjského přístavu a pošklebují se tomu kousíčku pláže zdobícímu část Melbourne. Brisbanští Češi naopak vychvalují přátelskost Queenslandu a jeho nádherné panenské pláže.

„Do Austrálie? Nezbláznil jste se?“ vyhrklo ze mne, ale naštěstí ve vší slušnosti, protože adresát mého nestrojeného a nepředstíraného údivu byl o hezkých pár let starší a mně bylo tehdy sotva dvaadvacet. „Nezbláznil, nezbláznil“ povídá můj protějšek, „ale tady to začíná zavánět komunismem a já se chystám do Sydney“. Byl to textilák, a že prý si už obstarává visum a že brzy pojede. Tento kratinký rozhovor - ještě dávno před oním osudným únorovým pučem - se odehrál na Letné v Praze, poblíže Veletržního paláce, kde jsem se jako soused - Bubenečák - cítil skoro doma a snad jsem si i pohvizdoval. V květnu roku sedmačtyřicátého jsem se vrátil z několikaměsíčního pobytu ve Švýcarsku, bylo léto, chodil jsem se koupat na Žlutou, státnice a rigorosa měla být až na podzim, udržoval jsem živé styky s jistou vdo-vinkou, a dvaadvacetiletí vědí všechno, a všechno vědí daleko lépe a pochyby si vůbec nepřipouštějí. Co mně chybělo? Nic, samozřejmě že nic, pokud něco chybělo, chybělo to ostatním. Dnes už je mi ovšem jasné, co mi chybělo - patřičný rozhled a hlavně zkušenost, životní zkušenost. Prošli jsme sice šestiletou okupací a ve srovnání s mladými hochy ve Švýcarsku jsem se cítil na vrcholu světové moudrosti. A byl jsem také zasažen vlnou poválečného optimismu - co mohlo být horší než německá okupace? Nu a za rok po onom náhodném setkání s oním textilákem jsem byl na cestě z republiky jako exulant...

To náhodné setkání na Letné bylo vůbec mým prvním zakopnutím o jméno města Sydney, protože mezi řeči padlo to jméno jako konečný cíl jeho zamýšlené cesty. Ale to setkání i ta rozmluva mi vypadly z paměti a v paměti jsem to vyhrabal potom až po letech. Druhá zmínka o tomto nepravděpodobném místě tužeb - a rozhodně ne tužeb mých - padla asi až v roce devětačtyřicátém v Curychu. O to z úst jedné české krasavice. Velmi elegantní dáma to byla a více méně mimochodem se mě jednou zeptala - „Vy do Sydney nepojedete?“ Jsem si jist, že i tenkrát ze mne musilo vyhrknout něco ne nepodobného tomu, co mi vyletělo z úst tehdy před dvěma léty na Letné, ale dověděl jsem se, že ona elegantní dáma i její manžel do Austrálie jedou, dokonce přímo do Sydney, že Landing permit i visum už mají, a že kdybych si já přál, utratila by ona za mne u manžela slůvko či dvě. On totiž její manžel pendloval mezi Curychem a Londýnem a v těch věcech dovedl chodit. Už kvůli té její eleganci jsem si usmyslel, že nemohu říci ne a několik měsíců po našem prvním rozhovoru o Austrálii jsem skutečně zaklepal na dveře a na dobré srdce jejího chotě a nebyl jsem oslyšen. Takže na podzim roku devětačtyřicátého jsem už pak byl obrněn příslušnými dokumenty, a zbývaly jen dvě maličkosti - peníze na lodní lístek a padesát britských liber, které byly podmínkou pro bezkontraktové přistání v Austrálii. Jak říkám, pro uprchlíka žijícího z ruky do huby pouhopouhé malichernosti.

Tou dobou už také ve Švýcarsku působila australská imigrační komise a konala náborů na dvouroční vládní kontrakty v Austrálii se zaručenou prací a s bezplatným transportem lodí z některého evropského přístavu. Mně se nakonec podařilo onomu náboru se vyhnout a tím i dvouroční povinné práci pro australskou vládu a bylo mi jasno, že nejpozději v roce 1950 budu musít do Austrálie vyplout. Kam do Austrálie? Informace o Austrálii nebyly tehdy v poválečné Evropě nijak rychle k sehnání, ale dostala se mi do ruky taková jakási brožůrka s několika obrázky, tedy fotografiemi Sydney. A hned jsem se do Sydney zamiloval a to hned vlastně na první pohled. Hned jsem tedy veškeré úsilí zamířil na obstarání si lodního listku a počátkem roku padesátého jsem už věděl, že se mám v dubnu nalodit v Londýně na velikou zámořskou loď společnosti Orient Line jménem Orontes, s cílem v Sydney, do které měla Orontes připlout asi šest týdnů po vyplutí z Londýna přes Gibraltár, Suez, Rudé moře, Aden a Ceylon do západoaustralského Fremantlu a potom přes Adelaidu a Melbourne měla dorazit do Sydney. Znamenalo to ovšem také přerušování právního studia na curyšské universitě, leč i Švýcaři počali doléhat a vyptávat se, že kdy už jejich zemi opustím. Hostem vítaným u nich našinec nebyl. Takže hurá na

druhý konec světa - když už daleko, tak už hodně daleko. A kromě toho, odříkaného největší krajíc... Přízrak letenského textiláka jakoby vyvstával v plné síle.

Sydney se mi ale dostala pod mikroskop přece ještě jednou v Curychu. Někteří hoši už odjeli koncem roku 1949 anebo počátkem 1950, ti do Kanady, ti nejšťastnější - podle našich tehdejších představ a měřítek - do Spojených Států, a někteří do Austrálie. Nu a počátkem roku mi do Curychu došel lístek od jednoho z nich a to ze Sydney. S překrásnou fotografií Neutral Bay, té sydneyjské čtvrti kde on tehdy bydlil. V Curychu, v srdci evropského suchozemí, působil pohled na tu malebnou zátoku sensačně. Pak už jsem neváhal a nevážil, pojedje se do Sydney a nikam jinam. A protože jsem nebyl vázán dvouletým vládním kontraktem, byla moje volba volná. Tomu tehdy již sydneyjskému kamarádovi jsem odepsal, zdali by mi nemohl sehnat nějakou práci, třeba jako lakýrníka toho velikého mostu. Dodnes mi utkvělo v paměti co ten hoch odepsal. Něco ve smyslu - jó kamaráde, lakovat most to není jen tak pro kdekoho. Na to musí být člověk inteligent. Až teprve po prvních krocích na půdě Sydney za několik měsíců po tom prohlášení o kvalifikaci lakýrníků mostu jsem si uvědomil, co tím můj korespondent vlastně myslel. Došlo mi totiž, nebo mi docházelo, že človíček jako já má jen jednu možnost práce v Sydney: dělničinu, a to jako „unskilled labourer“, jako pomocný dělník - a tím už jsem jednou v životě byl, když mě jako gymnasistu Němci totálně nasadili do slévárny ocele. A mimochodem, ten můj korespondent byl Tom Luk s nímž jsme se seznámili v Curychu. Němci mu uplynouvali matku a sestru, žil v Curychu s tatínkem a pak sem oba také spolu do Sydney přijeli. Zde se Tom uchytil jako měřič stavu plynu v pověření Sydney Gas Light Company, a to byla, prosím, nějaká kariéra! Ale asi po deseti letech plynoměřičství se Tom dostal do Ženevy kde potom po dlouhá léta pracoval u UNESCO. Do Sydney ale přijíždí téměř každý rok na návštěvu, jako Australan... Člověk by neměl plácát páte přes deváté, ale měl bych snad přece jen dodat, že Tomovi kdysi v Mauthausenu zachránil život profesor Vratislav Bušek, později záslužný exilový pracovník, a to po pochodu smrti z Osvětimi. Tomovi pak začaly chybět prsty u jedné nohy. Toto extempore sem celkem ani nepatří, ale přece jen dokresluje jistým způsobem starou českou Sydney a její figurky.

A ještě i jinak jsem měl zprávu ze Sydney a o Sydney, a to od svého českého přítele Jiřího Šťastného. Ten do Austrálie odjel již na podzim 1949, a to z lágru v Německu lodí přes Bagnoli v Itálii a ještě do Curychu mi poslal o cestě do Sydney lodí dosti podrobnou hlášku. Psal také, že jejich loď, když podjížděla sydneyjský most, byla jakoby přivítána obrovským rachotem způsobeným asi několika letadly, která právě most přelétávala, „jakoby na naše přivítání“. Tehdy jsem jaksi z četby a myslí vypustil to slůvečko „jakoby“ a ve své evropské naivnosti jsem si nějak domýšlel, že ta letadla skutečně loď s evropskými uprchlíky vítala. Co je vítalo ve skutečnosti byl tábor v Grétě u Newcastleu, ovčí maso a australská realita - ale kdyby člověk nebyl viděl věci trochu růžověji než si zasloužily, zbavoval by se náležitě dávky optimismu. Když jsem potom s Jiřím v Sydney hovořil, upřesnil, že ona žádná letadla nad mostem tehdy ani neletěla a že ten rachot pravděpodobně pocházel z živého provozu na mostě. Podobný rachot bylo také slyšet, když potom pod tím mostem podjížděla také naše londýnská Orontes. Nu ale tenkrát byla pro mne Jiřího zpráva dalším důvodem proč volit Sydney jako cíl cesty do Austrálie. Jiří byl později jeden z těch Čechů, kteří odjeli po několika letech do Ameriky, kde našel skvělou práci v Baťových továrnách v Baltimore. Do Sydney se ale vrátil po nějakých třiceti letech už s manželkou - Australankou - a dospělou dcerou a usadili se nejdříve v Melbournu a potom někde na Tasmánii. Jeho syn zůstal ve Spojených Státech.

Ať už tak či tak, odjížděl jsem nakonec z Curychu přes Paříž nalodit se na Orontes v londýnském přístavu Tilbury náležitě navnaděn krásou a slávou Sydney. Byl tu ale přece ještě jeden důvod zvolit Sydney. Jako mnoho jiných mladých chlapců v Praze, čítal jsem i já Verneovky. V jednom jeho románu, Děti kapitána Granta, je i kapitola nazvaná „V pustinách australských“ a moje vydání té Verneovky vypořádávalo na jednom obrázku to, co český ilustrátor zřejmě pokládal za pravý australský buš severně od Melbourne. Byli tam dva chlapi ve staromódních holinkách, zřejmě bush-rangers, jak přelézají v australském pralese obrovské kmeny na zemi se povalujícími gigantickými stromy. Když jsem si později vybavoval v paměti všechno co vlastně o té Austrálii vím, sliboval jsem si, že tedy do žádného buše mě nikdo nikdy nedostane.

Tak se tedy stalo, že jsem uvázl v té Sydney. Cesta sem byla daleká a rozhodně doma nikdy neplánovaná. Jak se říká, člověk miní a Pán Bůh mění...

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Bořek Šindler

Tisíceré díky? Tisícero diků? Ony ty české číslovky jsou mršky. Dosti zrádné i pro nás Čechy. Cizincům nesrozumitelné. Sedmero havranů. Čtvero ročních období. A ovšem desatero přikázání. A tohle všechno jen úvodem.

Jedno sto. Tři sta, čtyři sta. Dvě sta? Dvě sta nikdy. Dvě stě. Proč dvě stě? Nám rodilým Čechům to splyne se rtů bezproblémově, ale odůvodněte to cizincům s češtinou zápolícím. Proč že? Nu pro tu kvočičí kvoč, to je ten nejpádňější důvod. Takže jedno sto, dvě stě, tři sta, čtyři sta, pět sta? A zde cizinec zdolávající češtinu opět zakopne. Pět set. Šest set, osm set. Tisíc, tři tisíce, ale pět tisíc. Prosím vás proč pět tisíc? Jedna hruška, dvě hrušky, tři a čtyři hrušky ale hrušek pět. Šest hrušek, sedm hrušek, sto hrušek, tisíc hrušek. Pokud stále tvrdíte, že zvládnout české číslovky je hračka, jste pomýleni. Ony totiž ty číslovky si spíše pohrávají s námi než my s nimi. Cizince prostě knockoutují. Při nejhorším to vyhrají na body. Nemyslíte? A nezbyvá než ten náš nejpádňější argument. Ta kvočičí kvoč. A ta je, uznejte, nepřeložitelná.

Venoušek Kadeřábekovic nosí jedny kalhoty do školy, jedny do kostela a jedny má na klouzačku. Má tedy troje kalhoty. Pepíček Votrubovic ale má jen dvoje. Nu dobrá, vece náš teď už notně popletený cizineček. Nemá tedy Pepíček dvě kalhoty, má dvoje kalhoty. Venoušek nemá tři kalhoty, má troje. Tak dobře. A Tonda Vyleťálekovic má ještě taky kalhoty zásobní a má tedy čtyřroje kalhoty. Nezoufejte. Klidně onomu cizinečkovi vyložte, že Tonda má kalhoty čtvery. A ocitujte mu tu kvočičí kvoč. Čtvery, patery, ale dvoje a troje. Takže jedna, dvě, tři - anebo jeden, dva, tři? To už jen tak pro zasmání. To, že takový Jaroslav Vrchlický nebo Karel Erben Jaromír by mohli dobře i povědět, že Pepíček má tré kalhotek a dvě párů kšand, to už si ponechme jen pro sebe... A to, že by mohl třeba i mít buď dva páry nebo dvě párů, to už raději zamlčte.

Ta česká pětka má jakési podivuhodné kouzlo. Tři, čtyři svetry ale pět či šest svetrů. Dvacet svetrů. Sto svetrů. Jakmile dosáhneme té pětky, něco se stane, někde něco zapraská a jsme v tom. Hned vyskočí ten genitiv, ten druhý pád. Čtyři vojáci, ale vojáků pět, dvacet. Dva měsíce, ale pět měsíců. Kde ta čeština tohle všechno vykoulala? Není v tom sama, v tomhle paterém kouzle, vezou se s ní i jiné slovanské jazyky. Dospějete k té pětce a je s cizincovým zvládnutím češtiny amen. Ovšem - ten kvočičí argument po ruce máme. Jinak položeno - semenec tu je. Ale jak ho jen zobat?

Ono se to ale nese v té naší řeči i dál a dál. Nemáme fůru peníze, máme fůru peněz. Málo peníze? Vagón zlato? Dva vagóny zlato? Plnou nůši tráva? Dál už ale nechodme. Kdoví, kam by nás ta česká klikatá cesta zavedla... Říkám vám ale, nepodceňujte ty číslovky. Venca Mamlas, onen bájný pražský taxikář, by sice nikdy neřekl, že ten jeho kluk má v zásobě čtvero párů kalhot, ale absolutně nikdy, NIKDY ho neuslyšíte přenést přes jeho neškolené taxikářské rty, že má pět párů kalhot. Nu, budíž ta kvočičí kvoč pochválena. Kam bychom se bez ní vrtlí? A to všechno proto, aby kvočna nekvokala, i když by měla proč.

++++
České mše se konají v 11.30 ve Strathfieldu v kostele svaté Marty každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci.

++++

**CVIČENÍ PRO DĚTI v sokolském Národním domě
15.30 -16.30 hod. vždy v sobotu: 7. a 21 října;
4. a 18. listopadu; 2. a 16 prosince
Volejte Jane 0438 014 125**

Christmas Concert

Saturday 2 December at 4.30 pm

St Andrews Cathedral Sydney Square (Town Hall Station)

Come and hear the works by G.F. Handel, W. A. Mozart, A. Dvorak,

Ch. Gounod performed by operatic singers and Choir.

Helena Sindelar - soprano, Sylvia Virag - mezzo-soprano, Gennadi Dubinsky -
bass, Glenn Amer - pianist, organist, tenor, Leo Novikov - violin
and Macquarie University Choir.

Tickets-\$ 25

Concert organiser and tickets sale: Sylvia Virag- phone 94154532
mob. 0403 113 145. By post: S. Virag, PO BOX 1218, Chatswood NSW 2057
E- mail: sylviavirag@yahoo.com

SOKOLSKÁ KNIHOVNA OTEVŘENA PRO
PŮJČKY KNIH A VIDEOKAZET OD ÚNORA DO
LISTOPADU VŽDY V PÁTEK VEČER OD 20 DO 21HODIN.
VOLEJTE RAYE ČERNÉHO tel 02 9451 4886
nebo PETRA ČERMÁKA tel 02 9981 4765

H. G. Mayer & Co.

METROPOLITAN TAXATION SERVICES (BANKSTOWN) PTY. LIMITED
ACCOUNTANTS & TAXATION CONSULTANTS

Phone: 9707 1833

All Mail to:
P.O. Box 58
Yagoona 2199

Cnr Dutton St, & The Crescent,
Yagoona 2199

Vážená sestro, vážený bratře,

PŘÍSPĚVKY na rok 2006 \$ 25.00

Dovolujeme si Vás zdvořile upozornit, že členské příspěvky jsou nyní splatné. Dle nových klubových Stanov členské příspěvky je nutno uhradit do konce ledna 2006. Šek nebo Money Order prosím vystavte na „**Sokol Sydney Ltd**“. Nezapomeňte též napsat svoje jméno a adresu.

M. Moravec, PO Box 19, CROYDON PARK, NSW 2133. Telefon 9744 1805.

Příspěvky 2006	\$ 25.00
Příspěvky 2005 (pokud nezaplacené)	\$ (\$ 25.00)
Dar na Věstník	\$
Dar na údržbu Národního domu ...	\$
Celkem	\$

FREE LOAN CAR
All Vehicle Servicing & Repairs!

Autolab[®]
be safe. be sure

Daniel Chermak, Owner and Technical Director

We Wash & Vacuum Your Car!

209 Pittwater Rd, Manly

Ph: 9976 3255 Also open Saturdays 7.30 - 12pm

**SOKOLSKÁ RESTAURACE V NAŠEM
NÁRODNÍM DOMĚ**

JE OTEVŘENA KAŽDOU SOBOTU OD 14 DO 21 HOD.

RESERVACE PRO VÍCE NEŽ 12 HOSTŮ V DOBĚ DLE DOHODY

**NABÍZÍME ČESKÁ A SLOVENSKÁ JÍDLA – ZÁKUSKY
JSOU NAŠE SPECIALITA. VŠE SI JE MOŽNO ZAKOUPIT**

I PRO ODNESENÍ DOMŮ. PROSTORY MAJÍ

**KLIMATISACI VČETNĚ ODDĚLENÉ MÍSTNOSTI PRO
SVATBY A JINÉ SOUKROMÉ OSLAVY. VELKÉ**

**BEZPLATNÉ PARKOVIŠTĚ. VELKÝ VÝBĚR NAŠICH PIV
I MINERÁLNÍCH VOD. SLEVA PRO ČLENY SOKOLA**

A PRO STUDENTY.

MÍSTA SI JE NUTNO PŘEDEM RESERVOVAT

NA: 4987 4767, MOB 0410 413 093,

V SOBOTU NA 9452 5617

WHAT'S ON IN OUR SOKOL

Sport:

- Aerobics:** Every Tuesday night 8.00 pm.
Nohejbal: Every Wednesday night 7.30 pm.
Volejbal: **Young team:** Sunday afternoons
Friday team: Every Friday night
Saturday team: Saturday afternoons 4.30 pm
on the dates advertised for children's
gymnastics on the pages of this issue.
- Children:** Same Saturdays as volleyball above from 3.30 to 4.30 pm
on the dates advertised on the pages of this issue.
Call Jane 0438 014 125
- Table tennis and other sport activities:**
Any time by arrangement to fit-in with the above.

Restaurant / Dining:

Our favourite dishes in air-conditioned comfort.
OPEN: Saturdays 2 pm to 9 pm. Other opening times can be
arranged for parties of more than 12 guests.
FOR MORE INFORMATION AND ALL BOOKINGS RING
4987 4767 Mob. 0410 413 093 or SAT 9452 5617
BOOKINGS ESSENTIAL
RESTAURANT IS CLOSED ON SUNDAYS

FOR ALL ENTERTAINMENT AND SOCIAL EVENTS
WATCH OUT FOR ANNOUNCEMENTS IN "VĚSTNÍK",
SPECIAL ADVERTISING OR OUR WEBSITE:

www.sokolsydney.com

LIBRARY: Friday 8pm to 9 pm February to November

Roční předplatné Věstníku

Za 6 čísel \$ 25.00

Ceny reklam ve Věstníku

(6 čísel / 1 číslo)

- Celá stránka \$ 240.00 / 100.00
Polovina stránky \$ 120.00 / 50.00
Třetina stránky \$ 80.00 / 33.00
Čtvrtina stránky \$ 60.00 / 25.00

VĚSTNÍK

Sokol Sydney Ltd

If undeliverable return to:

16 Grattan Cres

FRENCHS FOREST 2086

